

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

1998 Nobel Edebiyat Ödülü

JOSÉ
SARAMAGO
BELKİ DE NEŞE

— TOPLU ŞİİRLER —



Çeviren: IŞIK ERGÜDEN
ZARİFE BİLİZ



José Saramago

Portekizli yazar, şair, oyun yazarı ve gazeteci José Saramago, 16 Kasım 1922 - 18 Haziran 2010 tarihleri arasında yaşamıştır. Kitaplarının satış rakamı sadece Portekiz'de iki milyonu geçmiş, yapıtları 25 dile çevrilmiştir. Din konusundaki görüşleri nedeniyle yapıtları Portekiz hükümeti tarafından sansürlenince Kanarya Adaları'nda Lanzarote'ye yerleşen yazar, ölümüne kadar burada yaşamıştır. Şöhrete ancak ellili yaşlarında, *Baltasar ile Blimunda* adlı romanıyla kavuşan Saramago, 1969'dan ölümüne kadar Portekiz Komünist Partisi üyesi olmuştur. Yapıtlarında mitleri, ülkesinin tarihini ve gerçeküstü imgelemi kullanan yazar, pek çok önemli ödül almış, 1998 yılında da Nobel Edebiyat Ödülü'nün sahibi olmuştur.

Işık Ergüden

1960 İstanbul doğumlu. 250'ye yaklaşan yayımlanmış kitabın çevirmeni; çok sayıda kitabın redaktör ve editörü; *Sessizliğin Anarşisi*, *Hapishane Çağı*, *Sözler*, *Yazılar*, *Sorular*, *Kurgusuz ve Yaşanmamış*, *Zifir Olsun!* adlı kitapların yazarı.

Zarife Billiz

1970 yılında doğdu. Otuzun üzerinde kitap çevirdi, çeşitli yayınevlerinde editörlük yaptı. Edebi çevirileri arasında *Fener Bekçisi* (Jeanette Winterson), *Küçük Kara Hikâyeler Kitabı* (A.S. Byatt), *Yankı* (Pam Munoz Ryan), *Uzaktaki* (Jonathan Franzen), *Peder Brown'ın Masumiyeti* (G.K. Chesterton), *Ormanın Kalbindeki Çocuk* (John Boyne) sayılabilir. Çeşitli dergilerde yayımlanan şiirlerinin bir bölümünü *Yeryüzüne Dönerken* (Ve Yayınları, 2018) adlı kitapta topladı.



Kırmızı Kedi Yayınevi: 961
Çağdaş Dünya Edebiyatı: 96

Özgün adı: *Poesía completa (Os Poemas Possíveis, Provavelmente Alegria, O Ano de 1993)*

Belki de Neşe
José Saramago

Çeviren: Işık Ergüden - Zariye Biliz

© José Saramago, 1982, 1985, 1987
© Kırmızı Kedi Yayınevi, 2015

Bu kitabın Türkçe yayın hakkı The Wylie Agency (UK) LTD, London aracılığıyla alınmıştır.

Yayın Yönetmeni: Enis Batur

Editör: Volkan Atmaca
Kapak Tasarımı: Cüneyt Çomoğlu
Grafik: Taylan Polat

Tarıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Birinci Basım: Temmuz 2018, İstanbul
ISBN: 978-605-298-341-6
Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat:2
34310 Haramidere/İSTANBUL
Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi
kirmizikedi@kirmizikedi.com / www.kirmizikedi.com
www.facebook.com/kirmizikedikitap / twitter.com/krmzikedikitap
kirmizikedi.edebiyat.blogspot.com.tr
Ömer Avni Mah. Emektar Sok. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL

José Saramago

BELKİ DE NEŞE

Toplu Şiirler

Çeviren: Işık Ergüden - Zariye Biliz

ŞİİR



Önsöz

Artık uzakta kalmış 1966 yılında Portekizli okurların takdirine sunulan, gelecek zamanın bana ne layık gördüğünü bilmeden, ihtiyatla *Belki Şiirdirler* adını verdiğim kitap ancak 1982 yılında ikinci baskıyı gördü. Üçüncü baskı daha şanslıydı, o kadar beklemek zorunda kalmadı ve üç yıl sonra çıktı. Köprülerin altından çok sular aktı, o günden bugüne çok zaman geçti; takvimle ölçülen, sayılabilen matematiksel zamanın yanında, öznel olarak değerlendirilebilen içsel ya da psikolojik bir zaman da geçti. Derlemedeki en eski bölüm, acemi şair yirmi yaşını henüz geride bırakmışken yazılan *Ağzı Kapalı Şiir*'dir ve son dizelerindeki meydan okumanın ölçüsüzlüğüyle bugün bile beni şaşkınlığa düşüren bir tahhüt ve haset içerir: *Benim gibi suskun biri / Ölemez her şeyi söylemeden*. O dönemin gergin sessizliğinden şimdinin serbest kelimelerine götüren geniş yolda, altmış yıl sonra hâlâ hesap yapmak için yaşayacağımızı o hayal edemezdi, ikimiz de hayal edemezdik. Her halükârda, onun bilemeyeceği şeyi şimdi ben biliyorum: İnsan bir gün her şeyin söylenebileceğine ancak yirmi yaşındayken inanabilir. Hayat, sakalı nehri

andıran en uzun ömürlü ihtiyarınki de dâhil olmak üzere, ardında her zaman karanlık suskunluklar, bir türlü küle dönmeyen harabeler, meçhul adalar bırakır. Altmış yıl değil, akla hayale sığmayacak altı yüz yıl daha geçse bile, bu süre adaları yaşanır kılmaya, harabeleri kül etmeye yetmez; insan karanlıklardan bahsetme mecburiyetinden kurtulamaz.

Alfaguara Yayınları'nın bir cömertlik örneği göstererek, sunulan yemeklerin niteliğinin onları pişirme zahmetine değip değmediğini kendine soran ve sormaya devam eden, böylesi bir yayıncılık şenliğini ise hayal bile etmemiş olan bir yazarın sersemliğinin demesek de şaşkınlığının önüne koymaya karar verdiği *Toplu Şiirler*'imin bu çiftidilli baskısına da gayet uygun düşen bir ibare, eğer karıştırmıyorsam, *Belki Şiirdirler*'in sözü edilen ikinci ve üçüncü baskısında önsöz yerine kısa bir "okura uyarı" şeklinde yer almıştır. 1982'de yazdığım bu ibare, ufak tefek bazı biçimsel değişikliklerle birlikte işte şudur:

"Bu dizelerin (bugün pek kullanılmayan fakat duruma en uygun ifadeyle) ikinci bir fırsatı hak edip etmediği ya da belki bu fırsatın yazarın kurmacanın topraklarında kendini daha mutlak ve kesin bir şekilde kanutlamasının zorunlu sonucu olup olmadığı sorulabilir. İlk olarak, yayıncılık geleneğinin basit ve sık rastlanan bir olgusu üzerinde durulabilir; basitçe 'yazar politikası' diye adlandırılabilcek bir stratejidir bu. İkinci olarak da, tam tersine, yazarın çalışmadaki ısrarcı şiirselliğin, kitabın dirilişini meşrulaştırdığı, geçiş halindeki edebi bir beden in omuriliğini oluşturacak sinir ağları, tema ve takınakların bu şiirlerin içinde tanımlanmaya başlandığı söylenebilir. Biz ikinci varsayımı kabul ediyoruz; hem mümkün tek varsayım bu olduğundan, hem

de şiirlerin bu geri dönüşünü doğruladığından. Zaman aşımına uğramış şiirler midir bunlar? Elbette. Her kültürel yaratı inkâr edilemez bir tarih içerir, onu üretmiş olan zamanın dayattığı tarihtir bu. Fakat miras aldığı –defalarca uygunsuz biçimde hâkimiyet kurmuş– malzemenin tarihini de daima ve öncelikle taşıyacaktır. Ender de olsa, henüz vuku bulmamış, gelmekte olan tarihi, yani sadece gelecek zamana özgü olan bu hissetme, görme ve deneyimlemeyi de içerecektir. Öte yandan bu uzgörü yeteneği dâhilere özgüdür, buradaki şiirlerin bundan muaf olduğu açıktır.”

Süreğen bir krizalit halindeymişçesine, kendini, geçiş halindeki bir edebi gövdenin sinir ağlarını, tema ve takıntılarını gözlemlemiş olan bu yazar, mükemmel böceği yaratacak olan dönüşümün nihai anına asla erişemeyeceğinden emin, kendine has ve bitmeyen hareketi kabul edip gerçekleştirmiştir; daha fazlasını ya da daha azını değil. Krizalit içine kapandığı karanlık yerde kımıldıyor, yazar kendisi olan karanlık yerde kımıldıyor.

Bu devinim öyle gerçekleşti, bu acemi şair daha önce göndermede bulunduğum psikolojik ve içsel zamanı öyle geçirdi ki yavaş yavaş, kabul edilebilir bir romancıya dönüştü. Bu yoldaki ilk adım onu ikinci şiir kitabına, *Belki de Neşe’ye* (1970) yöneltti. *Belki Şiirdirler’*deki temaların işlenişini geliştirip incelten şair düzyazı şiire, özellikle de ritmik ve melodik hücre olan ayete yaklaştıran yeni yönelimlere açıldı; “Proto-Şiir”, “İlk Nesne Masadır”, “Ara Sıra Yaşadığımız Adada” bunun örnekleridir. Ölçü ve uyağın sevimli sınırlamalarından kurtulmuş yazarın eserinde farklı bir ifade bulan bu açılım, 1975 yılında, Portekiz’de diktatörlüğün çöküşünü takip eden devrimci halk hareketinin doruğunda yayımlanan *1993 Yılı* adlı üçüncü ve

son adımla tamamlandı. Bu kitapta farklı kapsamda otuz şiir mevcuttur; hem gerçekçi hem de metaforik üsluptaki bu şiirler, acımasız bir istilacı tarafından korkunç bir şekilde işgal edilmiş bir ülkenin nihai kurtuluşa giden sürecini, istilacının ve de ülkenin adını anmaksızın tarif etmektedir: *Gökkuşağı her gece geri geldi ve bu iyiye işaretti bu sırada gökkuşağının öteki ucu açıklarda suların dibinden çıktı ve şaşkınlık içindeki balıklar ışıklı sütunun etrafında dönüp durdular...* Daha dikkatli bazı eleştirmenlere göre bu kitap görünmez krizalitin, kozanın karanlığında hazırladığı kurmacanın habercisidir ve onun kapısını açmaktadır. İki yıl sonra *Ressamın Günlüğü*, sonra da *Ricardo Reis'in Öldüğü Yıl* yayımlanacaktır. Böyle sürüp gider...

Belki Şiirdirler'in girişinde, 1966'daki baskısından beri Antonio Machado'nun birkaç dizesi bulunur: *Zaman veriyoruz zamana / taşması için çanağın / fakat onu doldurmalı önce.* Bir çocuk, yaşının olağan masumiyetiyle bunun aynısını söyleyebilir belki, yani çanak biz ancak doldurmuşsak taşar, fakat ben boş bir kâğıt karşılığında yazdığım bütün kitaplarıma bahse girerim ki *Kastilya Kızları'nın* şairi, düşündüğü çanağın (hayat mı eser mi?) taşıyacak denli asla dolmayacağını gayet iyi biliyordu, çünkü kimse onu tamamen dolduramaz. Taşın vadiye tekrar yuvarlandığını görecektir olmasına rağmen onu dağın doruğuna dek iten Sisifos gibi; dipsiz bir tüneli beyhude yere doldurmaya çabalayan, buna ebediyen mahkûm Danaidler gibi; sonsuzluğun günün birinde ona temas etmemize izin vermesi umuduyla harfleri art arda dizip hepimiz gibi... Antonio Machado neredeyse buna varaktı, neredeyse. Sadece zaman yetmedi.

José Saramago

BELKİ ŞİİRDİRLER

1966

*Zaman veriyoruz zamana
taşması için çanağın
fakat onu doldurmalı önce.*

Antonio Machado

İLİĞİNE DEK

İLİĞİNE DEK

Dizelerle söyleyecek kimileri, kimileri akıl yürüterek,
Kim bilir hangisi daha yararlı, daha elzem hangisi.

Hem neyi değiştirir ki bu,

İki inkârın arasına asılıyken hepsi.

Şimdi bulmalı

Rastlantıyla kesinliği birleştirmenin

Sanatını ve tarzını.

Hayatı bütünüyle anlatır bu, anlatamaz belki.

Kısacık tırnaklarını yiyen biri gibi.

ŞİİR SANATI

Şiir nereden gelir? Neye yarar
Gönyeyle çizmek tohumunu:
Çiçek ya da ot, orman ve meyve.
Fakat bir adım gitmek yolculuk etmek midir sence
Ne de resim renk demektir, katışmadıysa eğer ikisi birbirine
Kesin bir maharet ve ahenkle.
Aşk, varsa eğer, azla yetinir,
Âşıkların oyalanmasına yeter
Hayali bile diğerinin.

Şiir unutulmaz, ertelenmez,
Yeter ki dökülmüş olsun sözün bedeni kalıba
Kararlılıkla, ritimle ve şuurla.

YORDAM

En basit, en sıradan sözcükler;
Eve götürölüp karşılıklı söylenenler.
O sözler ki şairin güneşten gözleri
Değip de aydınlatınca
Başka bir dünyanın diline tercüme edilirler.

PROGRAM

Doğma gayretindedir son,
Öfkesinde sürer büyümenin,
Yaşam sınavında ekşir tuz,
Aşkın zahmetinde damıtılır ter.
Çare, can çekişmektir sadece: iyiye işaret.

"BAŞKA SESİM YOKSA"

Başka sesim yoksa eğer beni parçalayan
Öteki tınların yankısından oluşan bu sessizlik
Nedir ki konuşmaktan başka, konuşmak, konuşmak,
Düşüncemdeki gizli sözü açığa çıkarana dek.

Kırılarak da olsa söylemektir bu sözü
Kendini zehirleyen okun dolambaçlı yollarında
Ya da teknelerle pıhtılaşmış kabaran deniz
Boğulan kolun işaret ettiği.

Bir kökü dibine kadar zorlamak bu
Kocaman bir taş yolu kestiğinde
Tepeden fırlatıp atmak ne söylenmişse
Çünkü ne çok ağaç varsa, vardır o kadar yalnız gövde.

Açığa çıkan söz söyleyecektir,
Bir ömrün dillendirdiklerini:
Görmemenin, sahip olmamanın, kısmen var olmanın
Bunaltan ve ferahlatan vakti.

TERAZİ

Şüpheli ağırlıklar zorluyor beni
Bugüne dek reddettiğim teraziyle tartılmaya.
Hangisi daha değerlidir bilme vakti:
Yargılamak mı tarık olmak mı yoksa yargılanmak mı?
Neysem hepsini koyuyorum kefeye,
Beni ben yapan maddeyi;
Kaçamak düşti,
Bir de umutsuzluğunu
Ömrüme gün biçen gölgeyi zorla alıkoymanın
Ya da ihmal etmenin;
Pek az koyuyorum hayattan, cılız bir beden,
Doğal ihanetler ve tiksintiler,
Aşka dair ne varsa onu koyuyorum, ivediyetini,
Yıldızlar arasından geçmenin zevkini,
Var olmanın kesinliğini ki ancak
Vücut bulur, şiir, sen tartarsan beni.

"KESİYORUM GÖLGEMİ"

Kesiyorum gölgemi duvardan,
Can veriyorum ona, ısı ve hareket,
Renkten ve ıstıraptan iki tabaka,
Yeterince açlık, ses, susuzluk.

Kenara çekilip bakıyorum sonra, nasıl da yineliyor diye,
Benim olan hareket ve sözleri,
Yalana bürünmüş bu hakikat
Bölünmüş şekil ve karmaşa.

Başkalarının yaşamına yansır
İki boyutlu bu oyun
Akıl hiçbir şeyi kanıtlamaz orada
Gergin bir yay gibidir oksuz.

Başka bir hayat gelip bağışlayacak günahlarını
Bu yarı insan halimin
Sürmekte olan
Derinlikten yoksun gölgenin içinde
Ve gölgeyi çözecek biçimsiz derinlikte.

TRAFİK KAZASI

Aylak, gizli, yabancı ve tebdili kıyafet,
Şehrin bu münasip korteji içinde,
Dönüyorum köşe başlarından ve duruyorum bir kenarda,
Kendimi ya da yarımı bekleyerek
Kalmış farkında olmadan öte tarafta.

Kırık harfler koyuyorum
Gazetede ki bulmacaların yanına,
Bir çığlık çıkıyor ağzımdan, dehşet içinde,
Kırmızı trafik ışığını görünce
Ve eziyorum kor gibi ıslak zemini.

Ardımda kalıyor buruşuk giysim,
Yırtık dikişlerinden kanayarak,
Çağrılan terzi koşturuyor,
Bense düşünüyorum kahkahalarla,
Aymış, gizli, yabancı ve tebdili kıyafet.

TAHNİT YA DA ŞİİRDE İKİYÜZLÜLÜK

Yaşarken söz edebilir miyim ölümden?
İnleyebilir miyim hayalimdeki aklıktan?
Dövüşebilir miyim şiirin içine gizlenip?
Taklit edebilir miyim her şeyi kendim bir hiçken?

Çekip çıkarabilir miyim yalandan hakikati?
Ya da pınarlarla sulayabilir miyim bir çölü?
Değiştirebilir miyim yayları ve lirleri,
Berbat bir geceyi aydınlatabilir miyim yükselttiğim güneşle?

Her şey indirgenebiliyorsa nafile sözlere
Ve onlarla örtebiliyorsam barınağımı,
Gölgenin tüneğinde inkâr ediyorumdur o zaman ışığı
Tıpkı şarkı gibi, inkâr eden kendini tahnitlenerek.

Cam gözler ve mahpus kanatlar,
Ben sözleri kullanıyorum sadece
Hakiki şeylerin izi olarak.

AKREP BURCU

Öğreneceksin: Dur durak yok sana,
Huzur seninle değil, kader de:
Böyle buyurmuş burcun.
Yıldızlar bu savaş için iyi bedel ödemiş sana:
Ömrün faturası kısacık olsa da,
Yüklü olacak seninki.

“YÜREKTEDİR BELKİ”

Yürektedir belki ya da şöyle deyiverin:

Bir bıçak darbesinin açtığı yaradan,

Çıkıp gidiyor beyhude yaşanmış hayat,

Taammüden hançerleyerek bizi.

Arzu, istek, yetememek,

Aldanmış arayışı aklın

Var olmadaki tesadüfün doğruladığı,

Acı veren budur işte, belki yürekte.

HAYIR DEME GÜNÜ

Yalancı manzaralardan
Ayışığından ve şafaktan
Rayihalardan ve güllerden
Taklit edilmiş baş dönmelerinden
Soyunsun şiir
Bu ödünç giysilerden
Kuru olsun kaba olsun
Kireçlenmiş ayaklar gibi
Söz etmesin yürekten
Ne de nazik şeylerden
Hayırsa hayır desin
Soytarılık yapmasın
Çeksin elini ayağını utançtan
Gözyaşlarını hissetse de
Çığlıklarına
En tıkalı kulakları seçsin
Benden söz edecek olursa
İzin sadece acı sözlere
Şiir dediğin böyle olsun
Kapalı kapılar, sokaklar kapalı

Ah, nasıl da özlem duyulur evet'e
Bu kederli dizelerde

KADER

Yere bir çizgi çiziyorum, suyun kenarına:
Dalgalar silip atıyor gecikmeden.
Şiir böyle işte. Ortak yazgı
Kumsallar ve şiir denktir birbirine
Dalgaların gitgeli, ölümün gelgelinde.

AYIN

Şiir altarsa, orada kurban ediyorum.
Dize denen şu aytaşının üzerinde
Keskinleşir canlının palası.
Diz çökerek geleceğim buraya. Reddedemem
Düşlerimdeki çayırların geyiğini
Ne de ona isabet eden şiddetli oku.
Kaba saba odunlar yoksa yanmaz ateş,
Heyhat, ışığın elleri kirlense de
Sözlerin külleriyle.

LUÍS DE CAMŌES'E MEZAR KİTABESİ

Ne biliyoruz senin hakkında, geride sadece dizeler bıraktıysan,
Hangi anı kaldı yaşadığın dünyadan?
Doğumdan ölüme kazandın mı her bir günü
Yoksa ömrünü mü tükettin yazdığın dizelerle?

GÜÇ GÖSTERİSİ

Halat direniyor hâlâ koparken,
İki uçtaki düğümler arasında çatırdayarak:
Gücünü yitirmedi daha
Çözülen lifler koparken anlaşılmasa da.
Doğumda ve ölümdede gördüğüm kutuplardır bunlar
Yaralı halat kıvrılıp bükülürken,
Çelişik korkusu hem de arzusudur,
Kopmalı mı halat yoksa olduğu gibi kalmalı mı.

BAŞ DÖNMESİ

Düşünce de gitmez
Bedenin gitmediği yere. Kayalar arasında sıkışıp kalmış,
Çılgılık bile kısılp kalır köşeye.
Ve eğer yankı alaya alırsa bir cevabı,
Dağa ait şeyler bunlar, sırlar
Bir örümceğin bacakları arasında saklı
Zavallı ağını dokuyan
Yamaca asılı taşın üzerinde.

KIRK YAŞINDA BİRİNİN BEYLİK DÜŞÜNCESİ

On beş bin yavan gün geçti,
On beş bin fırsat kaçtı,
On beş bin nafil güneş doğdu,
Her dakika sayıldı,
Uydurulmuş saatleri kurmanın
Şu gösterişli ama grotesk tavrıyla
Arıyoruz unutulmuş yıllarda
Kalan zamanı yaşama sabrını.

BİR BEYLİK DÜŞÜNCE DAHA

Neden çıkmaz çığlık boğazımdan,
Beni kendimden geçiren o ses yumağı,
Zamanın ölüme dahi dokunamadığı
Bir okun korlaşmış ucunda?
Bir araya gelmeyecek yoz malzeme
Utançla kendinden kaçıyor,
Rolünü unutan kişi
Islıklanıyor sahnenin ortasında.

GEÇMİŞ, ŞİMDİ, GELECEK

Oldum. Ama ne olduğumu unuttum şimdiden:
Binlerce toz tabakası maskeler, örtüler,
Birbirine benzemez bu kırk yüz
Zamanın ve gelgitlerin oyuk izlerini taşır.

Benim. Ama pek azdır beni ben yapan şey:
Su birikintisinden kaçan kurbağa sıçırıyor,
Sıçırıyor sıçramasına elinden geldiğince,
Ama çatlatan onu başka bir dünyanın havası oluyor.

Eksik olan buysa eğer, ne olacağımı görmek kaldı geriye:
Sondan önce yeniden oluşmuş yüz,
Bir kurbağagil ezgisi, boğuk da olsa,
İyi kötü koşturan bir hayat.

GEZİNTİ

Dışarının manzaraları kaçınıyor gözlerimi

İçerinin sıra sıra çeperlerinden

Mağaralar, labirent ve fare deliğinden.

Özgürleşmiş göğün altında gözlerim kamaşıyor, düşüyorum,

Yeşilden ve güneşten çatıyor beni kuşlar

Bir ışık taşından toza dönüşüyor.

PSİKANALİZ

Her insanda on ya da daha fazla;
Her insanda kılık değiştirmiş dokuz,
Ve her bir dokuz, ağızları tıkalı sesiyle,
Uygun düşer sahneye ve sanık sandalyesine.

Bir mahzen kapısı sımşıkı kapalı
Uykunun kurnazlığı parçalıyor kapıyı:
Sırdan ve demir parmaklıklardan kaçan,
Dokuzlar gösteriyor hiçe eşit onu.

İyice ezilip büzölüp bastırıldıktan sonra,
On kımılatıyor tenini ve haklarını,
Maskeleyerek incelikli kırıksıkları, maharetleri,
Analiz edilen onun bedeni.

Düzenbaz ve maskeli ya da anlamsız
Canlı bedenleri taklit eden gölgeler
Sarılmış yaralar,
Sahte on, sıfır, bir kayıp.

YİNE PSİKANALİZ

Taş kalktı, günün ışığı gösterdi
Topraktaki çukuru taşın durduğu:
Solucanların körlüğü, güneş beyazı,
Yavaşça kasılır, tutuşturur, kavurur
Karın soğuk billurunu, vahiylere.

"ÖLÜ LAFLAR ÇIKMAYACAK AĞZIMIZDAN"

Ölü laflar çıkmayacak ağızımızdan, ne de sesler
Çiğnenmiş, tükürükle ıslanmış
Dişle dil arasında yuvarlanıp durmuş.
Dudaklar arasından süzölmüş sözler
Bulanık, hareketli gölgeleridir
Yayılan dikey sessizliğin.

KURU ŞİİR

İşe yaramaz ve kuru olsun isterim bu şiir,
Ezilmiş bir sapın ani kırılışı
Ya da dans etmediğim bir zeminin gıcirtısı
Bakışlarım yerde, çekip gitmek isterim,
Kederle ve sessizlikle yoğrulmuş an,
Her şey söylendi çünkü ve ben ezelden yorgunum.

NASIL VE NE ZAMAN

Ne zaman susmaz itirazları
Damarda sıkışan kanın?
Ne zaman masada kalır artıklar,
Takma dişler ve yoksulluklar?

Ne zaman titrer hayvanlar soğuktan,
İğdiş edilmiş yeni gölgelerine bakarak?
Ne zaman iskambil oynar zar atarız kendi kendimize
Ürperten bir çölde?

Ne zaman yoruluruz sorulardan,
Bağırsak bile olmayan cevaplarımızdan?
Ve ne zaman diyemeyiz burada toplanmış umutlara
Nasıl diyemeyiz, ne zaman?

AKBABA MASALI

Yankılara karşılık veriyorum
İnsanlar arasına terk edilmiş akbabanın çığlıklarıyla:
Mesafe geri göndermiyor yankıları bana,
Bölük pörçük sesler ve gıcırtı sadece.

Her kristal parçası ışıkla ayrışıyor
Bir böcek gözü gibi parlıyor
Ayrışıyor binlerce gölgeye
O gölge ki çığlığından yoksun zaten
İnsanlar arasına terk edilmiş akbabanın.

ÖKÇELER

Biliyorum ki ayağıma uygun çizmelere
Taktığım ökçeler, direnemezler
Katettiğim zamanın patikasına.

Belki dursam, dayanır çizmeler,
Ama söyleyin, kim öylece durabilir
Görürken öleceğimi bu yolda.

BİR VIZİLTİ SADECE

Ağa bir sinek düşer. Tortop olmuş örümceğin
İncecik bacakları gevşer
Ve iştahlı antenlerinde, iplerin arasında,
Vızıltı boğuklaşır, kesilir sonra, aniden.

Yaşayan öldü. Terk edildi
Rüzgârın salıncağına kupkuru beden.
Kozası içinde boğuk bir yıldız,
Hesabını tutar beni saran zamanın
Çarparak.

DÖNGÜ

Kurt yeniğidir açan ağı, labirentini
Karanlık tünellerin, zayıflatan
Ağacın reçineli yaş halkasının sertliğini.

Bütün odun dişleri arasından geçer
Kemirgen böceklerin, dönüşür
Tozdan dışkıya, yeniden çiğnenerek.

Canlı gövdeydi, artık ölü,
Kiriş olacak uçsuz bucaksız derin
Rahme, bir başka ağacın beslendiği.

SİRK

Şair kişi değildir, bir yaratıktır sadece
Zindanda ya da kafeste amaçsızca dolanan.
Dünyayı dolaşır sıçrayıp zıplayarak
Hafızasında kendi uydurduğu sirkin anısı.

Sarındığı cübbeyi serer yere,
Göğsünü şişirir davul gibi, yuvarlanır, zıplar,
Balerin ayıdır o, bilge maymun,
Gövdesi gagadan ve cambaz ayağından ibaret kuş.

Sonunda şamatayla çalıp söyler şiiri,
Dümbelekler ve fagot, derisi yüzülmüş notalar,
Madem bir yaratık, yaratık kalır,
Sönmüş yıldızlara şarkı söyleyerek.

İNATÇILIK

Bu taşın karşısında bütün dikkatimi topluyorum:
Bir ışık doğar istersem,
Kendinden koparak, çözerse iradem
Burada ya da içerde olmanın ikilemini.

“KEŞFEDECEK BİR RENK OLMALI”

Keşfedecek bir renk olmalı,
Bir tutam gizli söz,
Açmak için bir anahtar olmalı
Bu uçsuz bucaksız duvarın kapısını.

İyice güneyde bir ada olmalı,
İyice gergin çınlayan bir halat,
Başka bir mavide yüzen başka bir deniz,
Başka bir ses, şarkıyı daha iyi söyleyen.

Gecikmiş şiir, sen ki geciktin
Bildiğinin yarısını bile söylemekte:
Susma, mümkünse, inkâr etme
Tutunamadığın bu tesadüfi bedeni.

BALO SALONU

Kırmızı ışıktan bir küp içinde kımıldıyorlar,
Beden değil, yeniden yontulmuş figür,
Ele avuca gelmez inatçı tempo,
Böceklerin belirsiz çizgisi.

Biraz daha ses biraz daha neşe,
Ölümün ya da umudun tehdidi
Açık yara üzerinde tuzlu rüzgâr gibi:
Figür beden olmalı, dans eden beden.

OŞİNOGRAFI

Sırtımı dönüyorum bildiğim denize,
İnsanlığıma geri dönüyorum,
Ve fark ettiğimde
Ne kadar küçük olduğumu denizde
Kendimi tanıyorum.

Kazazedelere dair denizden fazlasını biliyorum,
Dibini araştırdığım dipsiz uçurumlardan, dönüyorum
kanaya kanaya,
Denizi hiçbir şey ayırmasın diye benden
Boğulmuş bir ceset yürüyor kanımda.

KIŞ UYKUSU

Zamanın kucağında tortop oluyorum:

Günler geçip gidiyor uyuklayarak

Bir de küf, elleri kolları uyuşturan.

Bu uyuklama içinde yok başka iç huzuru

Gövdenin hali yok uyanık olmaktan başka rövanşa

Olur da sökerse diye vaat edilen vakit ufukta.

"YENİDİR SÖZCÜKLER"

**Yenidir sözcükler: Doğarlar
Kristaller halinde havaya fırlattığımızda
Yumuşak ya da sert çınlarlar.**

**Tanrıların dengiyiz biz, yaratan
Dünyanın yalnızlığında bu işaretleri
Mesafelerle yılankavi köprüler gibi.**

SÖZ SORUNU

Ölü sözleri koyuyorum kâğıda
Başka dillerin yaladığı pullar gibi
Ya da aniden yakalanmış böcekler
İğnelerin gayrişahsi sertliği.

Haraç mezat alınma böyle sözlerle
Şaşkınlıktan ya da esnemekten açık ağızlarla
Dolduruyorum sahneleri:
Kapı aralarından gösteriyorum kendimi, şereflendirerek,
Bilet yerine geçiyor kurumuş çiçekler.

Sözler ki gülfidanında birer güldür
Bunu kim nasıl bilebilir?

KÜÇÜK KOZMOS

Ah güller, hayır, ne meyve ne de tomurcuklar.
Bostan ve bahçe taşar bu dizelerden
Eski bir tını, vızıltılar.

Etrafında dolandığım bir uzamın deniz kurdu
(başka zaman olsa sonsuz derdim ona),
Meyvelere ve güle duyulan açlıktan
Varıyor tenin yumuşaklığı kemiğe.

Böyle çorak ve hafif, dönüşüyorum:
Yıldızlar tutuşturuyor
Kazandaki yanıcı maddeyi
Geçtiğim her yerden.

Belki sonunda parlatıyorum çeliği ve yapıyorum
Kendimi görüp yeniden tanıyabileceğim aynayı.

"YILDIZLA BENİ"

Yıldızla beni bir adım var ayıran:
Saçtığı aynı ışığın parıltısı,
Doğumun tesadüfi patlamasında
Olmuşla olması gereken gece arasında
Düşüncenin güneşi şöhreti.

ŞAİRİN GENÇLİK PORTRESİ

Bellekte bir nehir var ki yüzer
Çocukluğun gemileri kıvrımlarında
Kaygılı dallar yayar
Sulara sarkan yapraklarını.

Kürekler inip çıkar ahenkle
Pürüzsüz şafağın sessizliğinde
Hafif dalgalar uzaklaşır bir tarafa
Buruşturulan ipek gürültüsüyle.

Güneş doğar tam yerinde
Bir yaşamın en değerli vaktinde
Gözler uyanır, dokunma duyusu sonra,
Yatıştırılmaz bir susuzluk azabıyla.

Su ve bıkkınlık manzarası
Bu belleğin dibinden fışkıran,
Nehir olan her şey açılır ezgide
Manzaradaki eski hikâyeyi anlatan.

HAVUZ

Çeşme kurudu ya da daha öteyi suluyor artık,
Su yok, havuz terk edildi.
Var olmuş hayat şimdi kendini inkâr ediyor:
Sadece taştan kupa yansıyor
Geçmişin sendeleyeni belleğinde.

BİLİMKURGU I

Belki dünyamız dışbükeyleşiyor
Bir başka kürenin pozitif dölyatağında.

Belki ortadaki ara uzamda
Gizli göçler yol veriyor birbirine.

Belki tarlakuşu havalandığında
Başka yuvalar arıyor ya da başka bir güneş.

Belki rüyamdaki beyaz maral
İçbükey sürüsünü kaybetmiş.

Belki uzak bir ezginin yankısından
Doğuyor yazdığımız şiir.

Belki sadece aşktır sahip olduğumuz şey
Belki tek tacımız, paltomuz.

BİLİMKURGU II

Kumsallar yok bu hayatta
Ne de engin ufuklar:
Sıkışık iki duvar sadece
Örtülü gece ve gündüzle.

Gölgeler ve solucanlar
Bize eşlik ediyor:
Kimin yanılması bunlar, bizim elbette,
Vahlar olsun onlara güvenene.

Çünkü duvarları kaplayan şişe kırıkları
Onlara doğru koştuğumuzda
Fena kesiyor sağımızı solumuzu.

Ne var ötesinde peki
Bizi sınırlayan duvarların?
Kim bilebilir
Üzerimize dikilmediğini delici bakışların?

Adım be adım,
Ekliyoruz günleri yılları.
Dışardaki kumsallar mıdır
Marşlıların yaşamı?

JOSÉ'NİN JOSÉ'YE MEKTUBU

Sözüm sana, José: Bu mektupla
Ne yalanı garanti edebilirim ne hakikati:
Çünkü beni ben yapan şeyde
Ayıran nedir hiç bilmiyorum
Var olmanın içtenliğinden iradeyi.

Gereksiz ihtiraslar bunlar, boş öfkeler,
Kalkıp inen kollar,
Bir sürü yüzde gördüğümüz kırıksıklar,
Hepsi tekrarlanıyor komedilerde ve oyunda.

Masanın köşesinden ya da şu aynadan,
Takip ediyorsun tersten sözcükleri:
Böylece göreceksin
İşaretlerin ve ölçülerin tersindeki değerimi.

(Donmuş sular akıyor benim nehrimde.
Bir de boğuk ezgileri kuşların, sapıp gelen
Ketlenmiş sessizlik ve ürpertiden,
Hatırlatarak bir başka günün nafile sabahını.)

Gökten yağmur boşanıyor, sakın ıslanma,
Aramızda gece var, sakın kör olma.
Gülümseme, José: Senin tercihin bu
Ruh olarak ne kalmışsa bize, inkâr ediyor beni.

Oradan beni suçluyorsun ya, masanın oturduğun tarafından
Ayağa kalkıyorsun. Ayağının izi,
Reddettiğin kapının eşiğinde,
Bir tekmede kapatıveriyor bitmemiş mektubu.

Çiğnediğin gölgen, dostun – José.

YILDÖNÜMÜ

Baba, tanımadığım kimsem (çünkü tanımak,
Değildir şu paralel akan günler aldatmacası,
Ne de alakasız bedenlerin dokunuşu,
Boş laflar
Aşılmaz duvarı maskeleyen);
Artık bir şey söyleyemezsin bana, sormuyorum ben de.
Sessizce bakıyorum seslendiğim gölgeye
Ve kabulümdür istikbal.

ROMANTİK VASIYETNAME

Dizelerle ne çok sesi çağırıyorum ben
İnsanların boğazından çıkmış
O çığlıktan, ilk telaffuz edilen sesteki beri.

Kişinin sesi sustuğunda
Koro alsın yerini boşluğunda
Aşağıda imzası bulunan insan artık yok ya.

ÖNSEZİ

Ölü, emilmiş ve kucakta yorgun,
Bir gemi direği gölgesinin açtığı yol
Veyahut adaya teğet bordası
Yan yatmış bir gemi omurgasının:
Işığın tersi, karından fışkıran
Parıltılı sütunun tersi, denizi aşan
Acımtırak lagün ya da yılan
Delige uygun kesilmiş veyahut çuval ağzı
Dibi bağlı. Üstü çizili harf belki de.
Emilmiş, yorgun ve kucakta ölü,
Gemi direğinin gölgesini ve açtığı yolu koyuyorum
Beden ve yorgunluk boyunca.

AĞZI KAPALI ŞİİR

AĞZI KAPALI ŞİİR

Söylemem:

Sessizliğin beni boğduğunu ve ağzımı tıkadığını.
Suskunum ben, suskun kalacağım,
Çünkü konuştuğum dil bir başka soydan.

Sarf edilen sözcükler birikiyor,
Durgunlaşıyor ölü sular sarnıcı,
Balçığa dönüşmüş acı öfkeler
Eğri büğrü köklerin dip çamurlarında.

Söylemem:

Söyleme çabasına bile değmediğini
Bildiğim şeyleri ifade etmeyen bu sözcükleri
Ki onlar bu inzivada tanımaz beni.

Sadece balçık değil sürüklenen, sadece çamur değil,
Sadece hayvanlar değil dalgalanarak yüzen, ölümler,
korkular,
İç içe geçmiş salkım salkım şişkin meyveler
Parmakların yükseldiği kara kuyunun içinde.

Tek söyleyeceğim şudur
Kapanmış kendi içine, düşünceye dalmış ve suskun
Benim gibi suskun biri
Ölemez her şeyi söylemeden.

SORGUCULAR

Dünya bitle kaplı:

Bir karış toprak yok emmedikleri,

Eşlemedikleri sırrı yok ruhun

Ne de ısırp atmadıkları tek bir düş.

Kıllı sırtlarında oyalanıyor

Tüm renkler üzerlerinde birer tehdit:

Kahverengiler, yeşiller, sarılar,

Siyahlar, kırmızılar, griler.

Hepsi yırtıcılaşıyor, yiyorlar her şeyi,

Uyum içindeler ve açgözlü

Ama özen gösteriyorlar bırakmaya

Şölen artıkları gibi

Yeryüzünün çölünde solmuş kemikleri.

TEMİZ ELLER

İki elle sıkıp öldürme ediminden
Farklı değil yoğurma sanatı
(Ne güzel şey şu ilerleme, ne rahatlık:
Sağdaki düğme veriyor ekmeği,
Soldaki düğmeyle kolayca
Fırlatıyorum, bakmadan füzeyi,
Ve isabet alıyor düşman).

136. NEŞİDE

Kendi başına bırakıldığında bile susmuyor
Söğütlere asılı arplar.
İbranilerin parmakları dokunmadığında
Siyon rüzgârı gergin tellerde
Tekrarlıyor bellekteki müziği.
Ama içinde yaşadığımız bu Babil'de,
Anıda ve gelecekteki Siyon'da
Rüzgâr bile susturdu ezgiyi.
Razı oluyoruz bu denli alçaltılmaya
Bedenden, ruhtan ve arzudan daha fazla,
Sert demiri dahi hissetmiyoruz,
Bütün yaptıklarımızdan geriye kalan tafra bile olsa.

Halklar sahip olur hak ettikleri müziğe.

BEETHOVEN'I DİNLERKEN

Yasalar gelsin, adalet insanları gelsin,
Dünyanın ötesinde ve berisindeki komutanlar,
Emirler, kararlar ve intikamlar gelsin,
Yargıç içimize girip en dibimize insin.

Şehrin her kavşağında
Yansın kıpkırmızı, sorgulayan ışık,
Nafile böbürlenmenin dişlerini çizsinler yere
Ve süpürüp temizlememizi emretsinsinler bize.

Ne kadar el varsa, parmaklarını istesinler
Arşiv fişlerinde kirletmek için,
Ne gizeme saygı gösterebilirler ne sırra
Çünkü doğaldır insanda kaçamak olmak.

Puantaj defterleri yerleştirsinler her yere,
Saatin kaç olduğunu gösteren duvar saatleri,
Ne kabul ederler ne de oylarlar başka bir sanatı
Kayıt defterinin nesrinden, zamanı belirten dizeden başka.

Fakat bizi yargıladıklarında kendilerinden çok emin,
Etrafımızı çevirip sopa ve surlarla
Parça parça düşecekler yüksek duvardan
Ve görecekler günlerini o zaman.

İSTİFA

Bu dünya işe yaramaz, başkası gelsin..
Zaten çok oldu buradayız
Yeterli neden varmış numarası yapıyoruz.
Köpekten daha köpek olalım: İyi biliriz biz
Eğer emrediyorsak en güçsüzleri ısırmayı,
Emri altındaysak başkalarının da elleri yalamayı.

KARDEŞLİK

İçimizden hangisi karıştırıyorum
Bu dizelerde seslendiğim kardeş diye?
Kardeş değildir yerdeki yapraklar
Bakarken dallardaki öteki yapraklara.
En iyisi kabullenmek yalnızlığı,
Yaşamak ağızlığını ısırın köpek gibi
Öfke içinde.

RESTELO'LU YAŞLI ADAMIN ASTRONOTA SÖZLERİ

Burada, açlık hüküm sürüyor dünyada
Sefalet, yas, yine açlık.

Napalm ateşlerinde yakıyoruz sigaralarımızı
Ve aşktan söz ediyoruz bilmeden ne olduğunu
Ama seni zenginliğin kanıtı yaptık
Ve yoksulluğun, sonra yine açlığın.
Sana güvendik bilirsin diye hangi arzu
Bizden daha yücedir, hangisi daha iyi ve saf.

Gözlerimizi gazeteye dikmiş heceliyoruz
Uzayın baş döndürücü harikalarını:
Tuzlu okyanuslar kuşatmış
Yağmurun yağmadığı, susuzluktan ölen adaları.

Ama dünya, astronot, iyi bir sofradır,
Bu sofrada oyun oynayarak yemek yiyen sadece açlıktır,
Sadece açlık, astronot, sadece açlık
Ve oyuncaktır napalm bombaları.

MITOLOJİ

MİTOLOJİ

Tanrılar, başka zamanlarda bizimdiler
Çünkü aramızdan birilerine âşıktılar. Afrodit
Kendini vermişti dalların altında
Kıskanç Hephaistos'u kandıran çobana.

Kuşunun tüylerindendir Leda'nın elleri,
Ölümlü göğsü, kucağı,
Toplamıştı uysal uysal Zeus'un tohumunu.

Gökyüzüyle yeryüzü arasında kılavuzluk ederek
İnsanların ve tanrıların aşkına,
İşiliyordu Apollon'un tebessümü.

Tanrılar iffetli olduğunda
Öldü büyük Pan, ardından yetim kaldı insanlar,
Bunu bilemediler ve günah işlediler.

NOEL

Ne burada ne şimdi. Boş vaadi
Bir başka sıcaklığın ve yeni diye keşfedilen,
Eskiyor gecenin geldiği vakitte.
Gökte yıldızlar mı ışıldıyor? Hep ışıldadılar onlar.
Kurtuluyoruz şu eski yanılgıdan:
Noel günü bugün. Hiçbir şey olmuyor.

ÖĞRENELİM TÖREN KURALINI

Damasko örtüyü ser masaya,
Getir bahçeden en taze gülleri,
Doldur kadehe şarabı, kes ekmeği,
Fildişi saplı gümüş bıçakla.

Biri gelip oturdu masana,
Görmediğin ama hissettiğin biri.
Ellerini kavuştur dizlerinde, soru sorma:
Yalandır sorduğun tüm sorular da.

Sonra iç şarabı, ye ekmeği,
Parçala avcunu keskin bıçakla,
Alnına kaldır gülleri, kapat gözlerini,
Tören yapıldı ve öğrendin her şeyi.

YARATILIŞ

Tanrı yok henüz ve bilmiyorum ne zaman
Taslak halinde bile olsa gösterecek kendini
Sayısız kuşağın geçtiği bu yerkürenin
Bulanık deseninde, bir renk olarak.

Ne kaybolur elin tek bir hareketi ne de bir çizgi,
Çünkü hayatın anlamı şu yalnızca:
Dünyaya bizi hak eden bir Tanrı yaratmak
Ve evrene vermek beklediği Tanrı'yı.

İNSANLAR ÖLDÜĞÜNDE

Gelmedi Tanrı'nın işareti çünkü yok kendisi
(Eğer varsa uzakta yaşıyor ve kandırıyor bizi),
Ama tepemde uçan martı
Ve attığı çığlık,
İnsana ait olmayan bir yaşamın işareti.
Başka çağların anısı mı bu
Henüz insanın olmadığı?
Sadece bir vaat mi?
Kehanet mi yoksa?

MÜMİNSİZ TANRILARA

Belki vakit karanlıktır, çiselemekte yağmur
Ya da rıza gösterilmemiş bir yalnızlıktır.

Belki de irade sığınmıştır
Çaresizce sona eren bu öğleden sonraya.

Taklit ediyorum secde etmiş birini
Ve yüzümü çiziyorum tövbekâr.

Yakarıyorum müminsiz tanrılara,
Soruyorum nereden geldim, ben kimim.

İhtiyatla ve sessizce dinliyorlar beni
Ne bir onay ne de ret.

Ağır ağır sallıyorlar ellerinde
Su götürmez zaman kalburunu.

Sonunda kaçamak bir tebessüm geçiyor
Toz duman içindeki yüzlerinden.

Çatlamış dudakları arasında parıldıyor
İnsan eti kemirmekten yıpranmış dişleri.

İçinde olmadığım secde etmiş o bedenin
Bir tebessüm sadece ödülü.

Sonunda çöktü gece, tanrılar ısıyor
Kardan ve küften dişleriyle
Dudaklara varamayan cevabı.

“DENİZİN SULARI DEĞİL”

Denizin suları değil, ötekiler,
Ağır ağır akan girdaplar ki orada yapraklar
Kopmuş kurumuş sallanırlar;
Fıskıran yanardöner gaz bu,
Solunan balığın serbest bıraktığı,
Çünkü insan hayatı
Gölgeden ve alayım halindeki gizemden oluştu.

Denizin enginliğinden doğdu tanrılar:
Çamurun meyveleriyiz biz, bulanık suyun.

YAŞLI BİR MESİHE

Söyledikleri gibi yapabilirsen eğer, yaşlı Mesih
Sen ki delik deşik ve terk edilmişsin,
Üzerindeki toz azdıyor
Kaburgandaki kararmış yarayı.

Söyledikleri gibi yapabilirsen eğer, müminlerinin
Ya da bu inanç içinde sana kötü muamele edenlerin,
Aşkı ve kutsallığı taklit edenlerin
Cesaret edemediğini artık yapabilirsin:

Başka bir yasanın ayini oldu bu,
Mesihin ve günahın komünyonu,
Şairin inancı bulduğunda seni
Meydan okunmuş bir tanrının şaşkınlığı içindesin.

YAHUDA

Beden ekmekten; kan şaraptan;
Tanrısallık insanın sefilliğinden:
İşe yaramaz tanrılar kendilerinden bir şey koymuyorlar
Başköşesine kuruldukları bu yeryüzü sofrasına
Her şey onların yiyeceği, hepsini yiyorlar,
Uzasın diye ömürleri.

Asılmış birinin bedeniyle beslenirler,
Bir halat merdivendir göklere
Tahttır bir incir ağacı, paralar ılık:
Yahuda'sız, İsa tanrı olamazdı.

COIMBRA'NIN ESKİ KATEDRALI

Burada, taşların
Komplo ve tuzak olarak,
Heykel ve sütun kılığında dövüldüğü bu yerde
Işığı vaat ettiler bana, ekmekle birlikte.
Burada, en derin sessizliğin
İnsanın adımları altında oluştuğu bu yerde:
Ne ilkti olan ne ikinci,
Tanrı'ya burada seslenildi ve o konuşmadı.

SAHİN

Toprağın granitinden fışkırdı sütunlar,
Ağır ve doğal taştan arp
Gerilmiş telleri yerle çatı arasına,
Kumul eğikliğinde sırtları,
Bütün sahını süpüren suskun ve ezgili rüzgârda
Hiçlik kalana dek.

"KİLDENSİN DİYECEKSİNİZ BANA"

Kildensin diyeceksiniz bana,
Dokunduğu yüzler üzerinde oyalanırken zaman,
Her şey başka izler bırakıyorsa insanda.
Ama kilin içinde direnir soğuk keskin bıçak
Ve orada kanar
Beni boğan Tanrı'nın parmağı
Ölümlünün rövanşında.

MARS'IN İCADI

Tarlaların üzerinde gümüş şafaklar,
Hiç görülmemiş otlar ki orada rüzgâr
Yavaşça geçer uzaktan, tüm sessizliğiyle
Ezeli zümrütlerin. Hareketi
Dansın ya da saf ışığın,
Mars'ın ağır akan kanalları, icadıdır
Kısıtlı insan dilimin.

"UFUK YOK ARTIK"

Ufuk yok artık. Başka bir adım atsaydım,
Sonunda olmasaydı bu kopuş,
Yanlış olurdu attığım adım:
Yekpare ve geçirimsiz perdesinde
Zamanın ve mekânın.
Burada birleşir paraleller,
Ve yansır düz eğriler.
Ufuk yok artık. Sessizlik cevap veriyor.
Tanrı'dır aldanan ve bunu itiraf eden.

BAŞKALARININ AŞKI

DON JUAN'IN CEHENNEMDEKİ KIBRİ

Biliyorum dönüş yok buradan: düştüğüm yerde
Ne bağışlanma var ne de kurtarılma.

Ama ben yaşarken tuzuydum toprağın,
Mavi çiçektim, ateş kırmızısı asa.

Mahkûm olsam da buraya, unutulmadım,
Ölü bile değilim: Yeniden kendim olacağım
Benim sevdiğim gibi seilmeyi
Yana yakıla arzulayan kadının yanında.

DON JUAN'IN CEHENNEMDE SIZLANIŞI

Göğün gazabından korkmadım

Değil mi ki yeryüzünde meydan okumuşum yasalara:

Cezanın yeridir burası

Ne tanırım ne bilirim gökyüzünü de.

Şeytan'ın sert kılı kemerini kuşanmadım,

Tanrı'nın merhameti değildir peşimdeki:

En yakıcı alev taklit edendir

Peşimi bırakmayan kadın kokusunu.

DON JUAN'IN CEHENNEMDEKİ ALAYI

Bana, Don Juan'a karşı, ne gelir elinden ey cehennem?

Ne yapabilir gökyüzü ve sakinleri?

Ne Tanrı bilir ne de Şeytan

Bir erkeğin kadına duyduğu aşkı:

Kıskanmaktır hem ödülleri hem cezaları

Gerisine sen ne dersen de.

DÜNYANIN SONUNA KADAR

Vakit geldi, İnês, dünya bitti.

Aşkın mümkün ve ivedi olduğuna dair

Taşa yontulmuş o vaat,

Ya gerçekleşti bugün ya da yalan söylüyor herkes.

DULCINEA

Kim olduğunun önemi yok, bilmezsın bile
Yüzüntün doğduğu rüyayı:
Boş ve suskun billur.
Onun kanından beslenir,
Ölen ruhundan alırsın
Her şey olma gücünü.

DON QUIJOTE

Dulcinea'yı görmüyorum, Don Quijote,

Devleri ve adaları da...

Senin kaçık rüyandaki hiçbir şey yaşamıyor,

Sadece değirmenler, kadınlar ve Baritaria Adaları

Sancho'nun iyi bildiği ve senin için bir hiç olan

Gerçek şeyler.

SA'ANCHO

Korkulara yatkın, evet, ama şaşkınlığa değil.

Şaşkırmak için başka bir ruh gerek

Dalına çıplak daha silahsız.

Amma efendisini besleyen tohumu

Bu kataba el serpiyor ve ekmek yoksa

Şaşkınlık bile hiçtir.

JULIETTE'TEN ROMEO'YA

Geç oldu, aşkım, rüzgâr çıkıyor,
Karanlık bir şafak doğacak,
Sadece geceydi bizim aydınlığımız.
Geçmişteki ben olmayacağım gelecekte,
Karşı çıkmalıyız bizi reddeden dünyaya.
O dünya ki bizi suçluyor özgürlüğü icat etmekle;

ROMEO'DAN JULIETTE'E

Gidiyorum aşkım ama burada bırakıyorum hayatı,
Terk ettiğim bu yatağın sıcaklığında,
Bir kubbe olmuş bu kum çölünde.
Gece gündüz olsa ve ışıkla beraber
Karanlık bir uzak girse araya
Gecenin karanlığı birleştirir bizi o zaman.

WEST SIDE STORY

Verona bahçeleri dirildi
Bu çağın gri çimentosunda:
Ele geçen başka bir mesaj,
Yeni bir deneyim, başka bir umut.

BU KÖŞESİNDE ZAMANIN

KONTRŞAN

Burada, güneşten uzakta, ne yaparım,
Onun içimi ısıtan soluğunun şarkısını söylemekten başka?
Rehavet içindeki yorgun bir zevk gibi
Ya da yasaya tabî bir mahkûm.

Ama bu dermansız ezgide bir başka ses var
Kısılmaktan kurtulma niyetinde,
Maden ocağının dibindeki kristal gül gibi
Ya da benzer değirmen taşlarından gelen ekmek vaadine.

Daha berrak bir başka güneş verecek bana
Ezginin vurgularında bir başka armoni
Ve karanlıkta söyleyeceğim müjdelendiğini
Altına gireceğim ışık örtüsünün.

TÜFEK VE ÇAKMAKTAŞI

Bu taşın mineral soğukluğunda,
Sertliğinden dolayı çakmaktaşı denen,
Gizil alev saklıdır
Çakacak çakmağı bekleyen.

Benim çeliğimin yinelenen vuruşları
Kaygan yüzeyde şaklıyor,
Serbest kalıyor çığlık gibi kıvılcımlar
Ve bu karanlıkta boğularak ölüyor.

Dışarda yanıyor bir ateş, beklerken,
Bense dövüyorum taşın kalbini.

BİLMECE

Yeni bir varlık doğuyor bende her saat.
Ne olduğumu ise çoktan unuttum. Olacağım şey
Koruyacak sadece bildiğim şeyi
Şimdi olduğum varlıkta.

TİCARET

Bende altın satılmaz.

Altınla birlikte veririm kıymetsiz olan şeyleri

Veririm kim anlarsa altından.

BEKÂRET

Utancın günün birinde terk ettiğı şey değıl
Serap olup da tuzaga döntüşen.
Sonuncu kapıdır önem taşıyan:
Azimli avcı avlar hedefindeki.

KURAL

Pek azını veriyorsak eğer
Kurulmuşken yatağa ya da masaya:
Ölçüstüzce vermeliyiz, güneş gibi
Neysek onun kati imgesini.

GÜZ

Yaz değil şimdi, ne de bana geri dönüyor
Geçmişin o ayrımsız günleri.
Sahte ilkbahar çoktan saklandı
Buruşmuş zamanın kıvrımına.
Elimdeki tek şey bu, sadece bir meyve
Olgun güz sıcaklığında.

BİL BAKALIM

Kim verir kendini kim reddeder
Kim arar kim bulur
Kim savunur kim suçlar
Kim kendini telef eder kim keyfine bakar

Kim düğüm atar kim çözer
Kim ölür kim dirilir
Kim hayat verir kim öldürtür
Kim kuşku duyar kim inanır

Kim onaylar kim yalanlar
Kim itiraf eder kim susar
Kim mutlu kim mutsuz
Kim kimdir kalp kim.

TARİF

Yorgun olmayan bir şair alın,
Bir düş bulutu ve bir çiçek,
Üç damla keder, yaldızlı bir fon,
Kanayan bir de damar olsun korkudan.
Karışım kaynadığında ve başladığında fokurdamaya
Bir kadın gövdesinin ısıltısını atın içine,
Bir tutam ölümle güçlendirin,
Çünkü bir şairin aşkı bunu gerektirir.

"İSTEMEYİN BENDEN GEREKÇE"

İstemeyin benden gerekçe, yok gerekçem,
Ya da vereyim istediğiniz kadar:
Herkes bilir ki laftır gerekçeler, hepsi de doğar
Öğrendiğimiz o tatlı riyadan.

İstemeyin benden gerekçe, anlamak için
Göğsümü dolduran o gelgitin gücünü,
Sıkıntısını bu dünyada olmanın ve bu yasayı:
Ne ben yaptım yasayı ne de kabullendim dünyayı.

İstemeyin benden gerekçe, ne de özür,
Böyle sevdiğim ve yok ettiğim için:
Gece iyice gece olduğunda şafağıdır
Bahar renginin, gelmesi gerekenin.

"AYAK DİREDİĞİM"

Ayak dirediğim bu gizli savaşta
Her şey yolunda, istemiyorum barış.
Yine de kaçamıyorsam eğer
Başka bir çağın mirası olan o eski tavrımdan
Göğsümü yumruklamaktan yani,
Bahtsızlık diye bağırmanın zevkinden değil,
Hayat geçip gittiğinden
Ve ben kabul etsem bile
Kalp düşüyor umutsuzluğa umut etmekten.

CETVEL

Aşk izin vermez ölçülmeye, kendi ölçer.
Dürüst yargıç, kendine has ölçüsüzlüğüyle
Her şeyi ölçüp biçer.
Hepimizi çağırır ama sadece
Dönüştürmeyi bilenleri seçer
Tüketilen zamanı dikey alevlere
Ve sakınan parmakları uzanan ellere.

"SANA GERİ DÖNÜYORUM, DENİZ"

Sana geri dönüyorum, deniz, sert tadına
Rüzgârın ağzıma taşıdığı tuz
Ve berraklığına,
Bana verilmiş bu şans, ölümü unutayım diye
Hayatın ne kadar kısa olduğunu bilirken hem de.

Sana geri dönüyorum, deniz, uzanmış beden,
Gücüne, huzura ve fırtınaya,
Zincire vurulmuş tanrı haykırışına,
Kuşatılmış dişi toprak,
Nedir özgürlüğünün tutsağından başka.

Sana geri dönüyorum, deniz, ders çıkarmayı
Bilen biri gibi öğrettiklerinden.
Ve sona ermeden önce benim için hayat,
Silahlandıracağım göğsümü,
Dönüşerek seve seve, toprağa düşen her damlayla.

"SUYA GERİ DÖNEN SU"

Suya geri dönen su, ılık saçak saçak,
Dalga köpüklenerek.
Hareket biteviye, kusursuz kemer,
Doğrulup tekrar düşer, geri akar,
Denizin dalgası, onu aynı deniz besler,
Bu aşk ki beslenir kendinden.

DENİZANALARI

Dokunaçlı ve beyaz, çoktan ölü,
Çürüyor denizanası:
Dalgayla geldi.
Kaldı kumun üstünde
Fosforişil jelatinli kütle.

Orgazm kaynaştırıyor iki bedeni orada, hemen yakında,
Ortak terden,
Tenin saçtığı parlak matlıktan
Yeniden yaratıyor gece,
Canlandırıyor denizanasını, yeniliyor aşkı.

KADİM TARİH

Yanıldım, yükümlülük altına girmeden;
İhanet ettim yemin etmeden:
İnsan kendini suçlu hissetmez
Başkasının yargısıyla
Gerçek yargı kendindedir sadece.

Kolay bir eşlikçidir vicdan,
Uzlaşır ve uysalca kabul eder
Ama güçtür onu susturmak
Daha düzgünsek eğer sanılandan.

Geri döneceğim günün birinde dünyanın acılarına,
Belki de beklenmediğim mücadeleye,
Ama önce, farklı olsun öteki kadın,
Beni köstekleyen pranga değil, yoldaşım olsun!

AŞK ŞİİRLERİ YAZMA!

Rainer Maria Rilke

Neden, Rainer Maria? Kim engeller
Kalbin sevmesini ve kim karar verir
Dizede eklemlenen seslere?
Kim dayatır bize, sonsuzu sonsuza
Eklediğimiz şu körebe oyununu?
Çok uzun merdiven bu senin çıktığın
Kırıldı boşlukta, saçıldığında ötekinin karanlığı
Parmaklıklara.
Ben senin havadaki baş döndürücü uçuşuna
Karşı koyuyorum bir adımla
Dünyalıyım ben ve bu dünyada olmaktan
Şiirler yapıyorum, insanım, insan deyip kendime.

"ZAMANIN BU KÖŞESİNDE"

Zamanın bu köşesinde buluyorum seni,
Ey gece nehri canlı suların,
Aşındıran vakitlerin ısırdığı yerde
Açmış zambakların uykusu.

Kollarının kıyıları arasında yolculuk ederken,
Gözlerim göğsünün yıldızları içinde,
Uzandığım bu suyun akışıyla
Beliren zamanın köşesinden dönüyorum.

Seni şekillendiren gizli dölyatağında
Billur bir balık hezeyan saçıyor
Ve sanki bir başka güneş süzülüyor,
Parlıyor suların, kıyıların ve zambakların üzerinde.

"MENEKŞELER KAPLIYOR"

**Menekşeler kaplıyor bastığın toprağı,
Hint sümbülü rayihasıyla gölgeleniyor hava:
Bu eğri büğrü, belirsiz yollarda
Göğe bakıyorum, gölgenin geçtiğı yere.**

LABİRENT

Kaybediyorum seni kendimde, gece beliren hayal,
Bu yanılgılar ormanında, bu yoklukta,
Mesafenin o kurşunı bulutunda,
Yanlış kapıların uzun koridorunda.

Her şey hiçleşiyor ve
Canlı bir beden doluveriyor hemen bu hiçliğe,
Yüzen düş adaları gibi
Puslar arasında, gerileyen bellekte

Seni kendimde kaybediyorum dedim. Acele gelip
Ağzının üstüne mühürünü bıraktığında
Muamma ki söylenir, dirilir
Ve örtündür gizemin dumanlarıyla.

Beni karanlığa gömen dönüp dolanmalarda,
Açık gözlerin körleme dokunuşunda,
Hangisidir ana kapısı labirentin,
Nerede güneş ışığı, doğru adım?

Seni kendimde kaybediyorum, ısrarla söylüyorum,
Senden kaçıyorum kendime,
İçimde eriyor billur, kırılıp dağılıyor,
Ama beden yorgunluktan parçalandığında
İçinde yeniyorum kendimi ve kurtuluyorum
Sende kendimi buluyorum.

EĞİMLİ VE SONLU UZAM

Yokluğun karanlık bilinci,
Ya da var olmanın beni aşan bir varlıkta,
Ağında mevcutların ve yoklukların,
Çıkış noktasına doğru bir kaçışta:
Çok uzak olan bir yakın, uzak burası.
Olmanın ve korkmanın kaygısı,
Oluşun yakalayiverdiği tohum,
Daima yeni ve tekrarlanan dalganın
Ahengini yineleyen taşlar
Ki bu eğimli uzamda hepsi sendendir.

KÂBUS

Ellerde bir ürküntü vardır şafak vaktinde,
Bir kapı gıcırtısı, bir güvensizlik,
Kılıç gibi delen bir çığlık,
Yuvasından fırlamış bir göz beni kollayan.
Gürültüsü vardır sorun ve heyelanın,
Reçeteyi yırtan bir hasta,
Boğulurcasına ağlayan çocuk,
Kimsenin kabul etmediği bir yemin,
Pusudan atlayıp geçen sokak köşesi,
Kara bir gülüş, iten bir kol,
Çiğnenmiş yemek artığı,
Dayak yemiş bir kadın yerde yatan.

Dokuz cehennem çemberi vardı düşte,
Yenilmesi gereken on iki ölümcül sınav
Ama gün doğdu ve yeniden oluşturunca günü:
Gerekliydi bu, aşkım, gerekliydi.

AFRODİT

Başlangıçta hiçtir. Bir iç çekiş olsa olsa,
Deniz kabuklarının ürpertisi, hafifçe dokunuşu gölgenin,
Tarazlanan bir deniz bulutu
Denizanasının ılık saçan dokunaçlarında.
Deniz bulandı diyemez kimse
Bu titremeden oluşacak dalga.
Denizin beşiğinde salınır balıklar
Ve suyosunlarının kolları, serpantinler,
Akıntıyla eğilip bükülürler, tıpkı ekinleri gibi toprağın
Rüzgârda, yelesi gibi atların.
İki mavi sonsuzluk arasında ilerliyor dalga,
Güneşin altında ılık ılık her şey,
Sıvı bedeni istikrarsız kör suyun.
Uzakta koşturuyor rüzgâr, taşıyarak
Çiçeklerin polenini ve kokularını
Karşılaştığı toprakların, karanlık ve yeşil.
Kükreyerek yuvarlanıyor dalga ve tohumlanıp
Atılıyor onu bekleyen rüzgâra
Dikeldiği kara kayaların yatağında
Sivri tırnakların ve kaynaşan yaşamların.
İyice yukarda asılı duruyor sular
Eşsiz gebeliğin son anında.
Ve o sırada, başlayan yaşam kaçırırken,
Dalga parçalanıp kırılıyor kayanın üzerinde,
Kuşatıyor kayayı, sarıp sıkıyor ve damlıyor aşağıya
– Beyaz köpükten, güneşten, esen rüzgârdan,
Balıktan, çiçekten, polenden,

Titreyen suyosunlarından, buğdaydan, denizanasının
kollarından,

At yelelerinden, denizden, bütün yaşamdan,
Afrodit doğdu, senin bedenin.

NÜ ETÜDÜ

Omuzlarından doğan bu çizgi
Kollarına uzanıyor, sonra ellerine,
Bu teğet çemberler, ikiz,
Merkezleri birer koni, belirginleşiyor,
Aniden yöneliyor dudaklara
Seninkilerden henüz ayrılmış, kaygılı dudaklara.

Seni sıkıştıran bu iki parabol
Belinin dalgalanan kemerinde
Kavisli güzel kalçalar başlıyor
Tersine dönmüş sütunların bittiği yerde:
Baştan çıkaran kayıtsız kalçalar
Döngüsü son bulmuyor etrafında dolandıkça.

Yumuşak bir eğim çiziyor
Karnının üzerinde dingin bir kemer,
Işıldayan o karanlık üçgen,
Gövdenin kapısı ve mührü,
Yapmakta olduğum nü etüdü,
Orada tamamlanıyor.

BARIŞA VE SAVAŞA DAİR

Dingin el havada çizerek bir dalga
Şeklini verir mûsikî heykelinin.

Bükülü el bir don soğuğuyla
Derin çığlıklar çizer zamanın duvarına.

Ateşli el bir alevin terinde
Küle dönüştürür dokunduğunu.

İpekten el bir kanadın okşayışıyla
Açar düşleri pınarlar gibi.

Senin barış elinde, senin savaş elinde
Aşk zaten doğmuşsa, yuva yapar yara.

KEMAN EŞLİĞİNDE FADO

Ellerimi koyuyorum ezgili bedenine
Uyuklayan sesler bekliyor orada.
Sessizlik içinde başlıyorum, hissederek
Anı baskını gerçek tınırın.
Ve şahlanan ruh şarkı söylediğinde
Duyuların merdivenini katederek,
Ne ruh yalan şöyler ne de beden.
Bizim suçumuz değil eğer ses
Boğuklaşıp susuyorsa aniden
Uyumsuzlukları, gıcırtıları arasında
Sinir bozucu yanlış akorun.

şarkının yok olup gittiği sessizliğin içine
Sızsa da bir başka tını, anılardan kalma,
Gecikmez o da söner, suskunlaşır:
Fadoysa eğer şöylenen, susar keman.

GÖZLERİN SESSİZLİĞİNDE

Hangi dilde söylenir, hangi millette,
Başka hangi insanlıkta öğrenilir
Bu girdabın içinde dokunmuş
Kargaşayı düzenleyen kelime?
Hangi mırıltısı rüzgârın, yüksek dallara konmuş
Kuşun hangi yaldızlı ezgisi
Söyler tınısıyla,
Gözlerin sessizliğinde itiraf ettiğimiz suskun şeyleri?

TELAFİ

Açarak ilerliyorum, nesnelerin kalbine çakılı

Kelimelerden bir yolu.

Ölümün fırlattığı taşla körelmiş

Sabarımın durduğu yerde.

Hayal kırıklığı yük olmaz bana.

Yeter ki çoktan uzakta kalmış şeylerin yüreğinden gelen

Bu ezginin yankısıyla

Yeter ki değeyim buna.

BİLDİRİ

Hayır, ölüm yok.

Bu taş bile ölü değil,

Ne de yere düşen meyve:

Saran parmaklarım hayat verir onlara,

Soluk alırlar kanımın ritmiyle,

Onlara değen nefesimle.

Bu el kuruduğunda da bir gün,

Bir başka elin anısında sürdürecektir varlığını sonsuza dek,

Tıpkı sessizce koruyacağı gibi ağzın

Öptüğü dudakların tadını.

"TEK BİR DUA"

Tek bir dua ediyorum ama Tanrı'ya değil,
Bilmiyorum onun nerde olduğunu, beni tanıyıp tanımadığını.
Hayatın belleğine emanet ediyorum kendimi,
Kimilerinin mukadderat dediği, kimilerininse Tanrı yarattığı.
Yazgının yoksa eğer Tanrı'nın da yoktur
Atfedilmiş olandan başka gücü.
Tek bir dua ettim yani, dinlesin bunu
Dönüşeceğim gölge. Çünkü
Yapıp ettiklerinden insanın ve yitirdiklerinden
Geriye kalan özet olacak o dua.
Artık benim değil, terk edişin hareketiyle,
Düşmeli bugün tutan kol.
Doğsun yeniden avuçta
Soğuyan güllerin ve göğüslerin anısı.
Yok başka miras hak eden
Sonsuzluktaki mal paylaşımından.
Göğüs yeterlidir, gül fazla
Biten yaşamın belleğine.

KİMYA

Sıvılaşılim aşkım, birbirimize karışalım.
Öztün billurundaki rayiha
Koruduğunda kendini
Ölmeyen çiçekler gibi bahçedeki.
Sınavlardan geçelim, yakıcı ateşlerden:
İçgüdüler alev almaz ateş yoksa
Ne de hoş kokulara bulayan gizli aroma.

FİZİK

Derleyip topluyorum beni saran gün ışığını,
Prizmamda dağıtıp sonra birleştiriyorum:
Yedi rengin uğultusu, beyaz sessizlik.

Yaylarından fırlamış oklar gibi
Geçiyoruz eflatundan kırmızıya,
İç çektikçe açılan bütün uzam
Sarsılarak duruyor boğuk bir çılglıkla.

Sonra uğultu dönüşüyor yeniden,
Renkler geri geliyor prizmaya
Senin gün ışığında ve sessizlikte.

MAHREMİYET

En gizli madenin yüreğinde,
En uzak meyvenin içinde,
En belirsiz notanın titreşiminde,
En kıvrımlı ve tınlı deniz kabuğunda,

Resmin en yoğun tabakasinda,
Vücutta bizi en fazla yoklayan damarda,
Bize en tatlı gelen sözde,
En derine inen, en fazla gizlenen k...

Yaşamın sonsuzluk olduğu
Bu fasılanın en derin sessizliğinde
Elini arıyorum ve anlıyorum
Neden istenir ama nihayetinde inanılmaz mahremiyete.

ENVANTER

Hangi ipekten yapılma parmakların,
Hangi mermerden pürüzsüz kalçaların,
Hangi doruklardan geldi yürüyüşüne
O dağkeçisi zarafetin.

Hangi olgun dutların suyundan
Göğsünün o ekşi tadı,
Hangi Hint'ten belinin bambusu.
Ya gözlerindeki altın, neresi onun membaı.

Hangi dalgadan bulup da aldın
Kalçandaki o yılankavi çizgiyi,
Nereden bu çeşmenin serinliği
Güldüğünde gelen nefesinden.

Hangi deniz ormanından kopup geldi
Kapılarının mercan yaprağı,
Hangi koku müjdeler geldiğini
Ölü saatlerde arzuyla kuşatmaya beni.

KUMSAL

Değirmi şiir kuşatıyor seni:
Daralan halkalar gelip çevreliyor
Kuma uzanmış bedenini.

Başka bal arayan başka bir arı gibi,
Terk ederek bahçenin rayihalarını
Sürtünmeye başlıyor şiir tenine.

SEVME SANATI

Bizi reddeden bu tenin içine girmiş,
İki kişiyiz, düşman gibi.
Önemli şey sonuçta ter
(Eskiler demişti zaten):
Tersiz, hayat olmaz mücadele,
Ne de aşk olur aşk.

SAINT-ANDRÉ HAÇI

Dağınık yatağa deviriyorum seni,
Orada kötüklüyorsun tutuşturduğum arzuyu.
Bedeninin şanına yükseliyor benimki:
Melekler şarkı söylemiyor ama gayet yakın gökyüzü,
Can çekişmenin teri bu,
Tamamına eriyor her şey seçtiğim haçın üzerinde.

GÖVDE-DÜNYA

Bilmediğim hangi yolu kaldı gövdenin,
Hangi vadilerin gölgesinde uyumadım,
Hangi dağlara tırmanmadım, hangi uzakları
Kucaklamadım kısık gözlerimle,
Hangi selleri geçmedim, hangi derin nehirleri
Aşmadı bedenimin çıplaklığı,
Güzel kokan hangi sahilleri adımlamadım,
Hangi cengelleri, bahçeleri, hangi düzlükleri?

BALAD

Bütün kıtayı dolaştım
Dışarı çıkmadan buradan
Sorguladım herkesi
Bir kör ya da bunak gibi
Kaderi soru sormak olan

Kimse söyleyemedi bana
Nerede olduğunu senin ya da nerede yaşadığını
(Zaten yorgundular unutmaktan
Sadece ölmek için yaşamaktan
Tutamamışlardı günlerin hesabını)

Tıngırdattım gitarımı
Oturdum eşiğe
Dilenci çanağı önümde
Kuru ekmek heybede
Hayalleri bırakıp söyledim şarkımı

Kâh romanstı söylediğim
Kâh efsunlu ezgiler
Öğrenmiştim onları
Beklemeyi bilmeyenlerin başından geçen
Birkaç maceradan

Uzaklara götürüyordu adımların
Şarkıları dahi işitmedin
Çıplak gövdeni
Başka kolların sarıldığı
Bağlar içinde tutsaktın

Ne kadar kaldım orada
Parmaklarımı kanatarak tellerde
Ne kadar çok atıldım öne
Beni haykırtan bu açlık içinde
Ne ben biliyorum ne sen hatırlarsın
Hiç anlatmadım ki sana

Güntün birinde yorulana dek sen
(tozdu, tepe değil)
Başka bir anı bıraktı seni
Ve benim çeşmemin sularında
Kendi susuzluğunla öldün
- Ey kemeri köprümün

MENDİL OYUNU

Ceketimin cebine soktum
Gayet özenle katlanmış
İnce ipekten bir mendili.
Bilmem kim bu kadar iyi eğitti onu
Ne yapsa iyi yapıyor.

Elveda derken,
Sesi çoktan gelmez olmuş
Uçsuz bucaksız uzaklara işaretini veriyor.
Sonra cebe yanaştırıyor
İzin verilmiş hüznüleri.

Kimi zaman tuzlu teri
Çekinerek kuruluyorum,
Yakışmıyor ne de olsa bu ona.
Onunla bağlıyorum
Parmağımı kestiğimde.

Ne desem az gelir,
Nicedir sevişirim
Mendilimle ben.
Ama bir şey oluyor
Nedenini bilmediğim:

Islak gözlerim
Mendilimden yardım istediğinde
Boşuna bu ısrar.
Bu yüzden farkındayım artık,
Gözlerim yaşla dolduğunda
Sadece kurular senin mendilin.

JOÃO ROIZ DE CASTEL'BRANCO'NUN ANISI

Benim gözlerim değil, hanumefendi, sizinkiler,
Onlar oldu bilmediğim topraklara giden,
Adımın gizlice saklandığı ve
Belleğimin asla uğramadığı.

Karanlıklarsa mesafeleri yaratan,
Mesafelerle birlikte kederi ve yokluğu,
Kör gözler kalır bana, bir de beklemek
Yanan ışığın geri dönüşünü.

EL ÇABUKLUĞU

Benden fazlasını yapamaz doğa,
Ne de demirdendir beni yöneten yasalar.
Benim içimde birleşir sanatlar
Ve yeni işaretleri kuşatır seni:

Bir taş çatlar birileri gülümsediğinde,
Bir bulut çığlık atar yükseklerde,
Işığın aklamadığı bir gölge,
Bir soluk, rüzgâr uzaklaşınca.

Başka mucizeler yaratacağım,
İstemediğim kadar çok,
Ama ne maharet yarar işine ne alâmet:
Demirdendir ve yasa hükmündedir bu keder.

ANDIRMAK

Nedir deniz? Uçsuz enginliği
Geniş hareketlerin ve gelgitlerin,
Uyuklayan bir gövde mi soluk alan?

Yoksa parlayan kumsalda mavi mavi çırpınan
Havada köpük köpük olan su mudur
Yakınımıza sokulan?

Aşk mıdır dolanan şu sarsıntı
Kanın kızılığında gergin damarları
Ve keskin bir bıçak ağzı gibi ayağa kaldıran sinirleri?

Belki de şu tanımsız jesttir
Vücudumun seninkine taşıdığı
Zaman kavuştuğunda ezeline?

Deniz gibidir aşk, hem barış hem savaş,
Ateşli hareket, derin sükûnet,
Tenin hafif dokunuşu, demir gibi kavrayan tırnak.

GECİKMIŞ SONE

Marília'dan izler kaldı burada,
Çünkü her şey işaret ediyor varlığına:
Çiçekler her yere dağılmışsa eğer
Yürürken dokunmuştur ayakları onlara.

Marília'nun gülüşünden şekillendi
Hayranlıkla dinlediğim ezgiler,
Marília'nın gözlerinden fışkırdı
Çayırda akan sular.

İzinde ilerliyorum onun
Kâh acı kâh neşe içinde,
Bölüştürülmüş hayat ikisine:

Ama güneş gizlendiğinde, soğuk gece
Çöker üzerime ve sonra, nasıl sefil
Koşarım ardından Marília'nın, günün ardından.

TALİM

Muharebe alanı mı bu, yoksa sadece bir harita mı?
Topyekûn savaş mı, yoksa gerilla savaşı mı?
Seni örten duman perdesinde
Barış mı gelen, yoksa yeni tuzaklar mı?

Komuta mevkiine kapanmış,
Birliklerimi ilerletiyorum rasgele
Çabucak kullanıyorum gücümü, çabucak sertleşiyorum:
Yetkisiz komutan, sıradan asker.

Hayaller ve arzularla dövüşe dövüşe
Sıkılan kurşunları bile hissetmiyorum:
Sancak açıyorum öpücüklerimle
Delik deşik kraterler açmak yerine.

SEÇENEK

Yanmaktansa bir meşale gibi rüzgârda
Gölgelerden ve korkulardan ibaret bir çölün ortasında
Olmalı uysal kafiyesi nakaratının
Bir sigara fitili parmaklarının arasında.

İSKAMBİL

Masanın üstüne saçıyorum iskambil kartlarını:
Kartondan aşklar ve kılıçlar,
Sahte altından kırmızı eşkenar dörtgen,
Tehdit eden sinek.
Birleştirip ayırıyorum damlarla valeleri.
Rualar ise şaşkın bu fars karşısında.
Saydığımda puanları
Gülerek çıkıyorum oradan, mağlup,
Portremde bir soytarı.

SÜRGÜN

Keşke kuru taşlar olsaydı
Düğüm düğüm sığırsinekli yollar,
Ya da tiksinti verici manzaralar, çınlamaz orada
Müphem gölgeler gibi adımlar.
Ama güzel kokular saçar çalılar ve rüzgârda
Bulutlar, başlar insan bedeni gibi hafifçe sürtünmeye
Dört ironik tepe
Bir başka bedenin imkânsız biçimlerini çizer.

KURBAĞANIN ŞARKISI

Çoktan çiğnedim yalnızlığı
Bakır tadındaydı
Bir burukluk kaldı dilimde
Bakır pasından daha kekre

Çoktan çıktı ağızımdan bu ezgi bir kurbağanın sesiyle
En yakındaki göğün gülleri
İplikle dikti ağızımı
Şişlediler beni eğri büğrü bir kamışa erinde

Külden tüyler takıp uçtum
Suyollarının üstünde
Kanatlar düşledim kırılğan
Bir rüzgâr görünümünde

Geri döndüm eski kurbağa halime
Suskun ağızıma
Panzehre ve ısıriğa
Beni şişleyen kamışa

Altımda toprak
Üstümde gökyüzü
Geçip giden gece
Sessizlik yalnızlık
Bunca uzaktan gelen sabah
Solmakta olan güller

BİR KEZ DAHA MEYVELER, GÜLLER BİR KEZ DAHA

Eller deniz kabuklarından yoğurmamışsa eğer
Göğsünde taşıdığın gülleri,
Meyveye dönüşmüş çiçeğin balı
Değilse ısırılan ağzından,
Düşsün ellerim, çivilensin dudaklarım,
İstemem
Meyve bahçenin diğer yanındaki hayatın mucizelerini
Ne de o kapalı bahçenin önündeki.

YENİDEN KABUL TÖRENİ

Herkes kaçtığı için kaçmıyorum ben
Ve baştan başlıyorum çekmeye
Zaten bilinen ve şüphe edilen fiili.
Korların ortasına oturtular beni
Ama ben pus saydım o korları. Münkir,
Geri döndü bana kabul görmüş bedenim.

BİTİRİP YENİDEN BAŞLAMAK

Ayın aydınlığı değil bu beyazlık,
Yorgun bedenlerin serildiği yatağın üzerinde
Kanat çırpıyor kuşlar da:
Benden midir mırıldanan bu kan
Senden midir göğsündeki aylar:
Oraya gider yorgunluk, yenilendiğinde bedenler.

METAFOR

Ellerimde taşıyorum çınlayan bir kabuğu
Deniz rüzgârlarının topladığı,
Yayıyor güzelliğin,
Ellerimden ya da mırıldanan deniz kabuğundan
Renkli ve ısıltılı gözlerimin soyduğu.

GÜNDOĞUMU

Yol alıyorum şafağın billurunda,
Akseden ayazın sertliğinde,
Ses, haddeden geçip boğuklaşıyor orada,
Gecenin ve iniltinin ağırlığı altında.

Kendinden geçmiş, bulut olup açılıyor billur,
Kaçıp gidiyor gölgesi, sessizliği ve anlamı.
Doğan günün mırıltısı, boğuyor
Gecenin anısını.

TAKRİBİ

Uslulca gel, açılmış kanatlarla
Ya da saçılmış rayihasıyla ayışığının
Korun kızıl sıcaklığına
Bakışın küle çeviren ipeksiliğine.

Kanatlı, serpantin dansla gel,
Yıldızlar seraplar serilsin önüne
Kedinin miskin kuvvetine
Yapraklarda mırıldanan rüzgâra.

Gel, gizli büyüğü bir başka dünyanın,
Oradan getirdin baktığım aynayı
İkimiz dalalım ta dibine
Arzunun parçaladığı sessizliğe.

GÜNBATIMI

Bilmediğim ne söyleyebilirsin bana,
Denizin mavisiyle göğün kızılığı arasında
İncecik bir sisin aralanıp yansıdığı
Yeryüzünde kanayan güneş damarı!
Yeterince günbatımı var belleğimde
Yeterince ateş dili suların üzerinde
Hepsi birleşsin, geceleyin
Gün batıp da gözlerin kapandığında.

İNTEGRAL

Bir anlığına sadece kendim olmasam:
Hayvan olsam, taş, güneş ya da başka bir insan
Dünyayı bu nazardan görmeyi bırakıp
Bir başka hayatın azını çoğunu tartsam.

Bir anlığına yalnızca başka gözler,
Başka bir varlık, başka bir düşünce,
Bildiğimi unutsam, bellekte
Kalmasa hiçbir şey, kayıp arı bile.

Bir anlığına yalnızca başka bir gölge,
Aradaki duvar üzerinde bir başka siluet,
Başka bir sesle haykırsam başka bir acıyı
Değiş tokuş etsem ölümü vaat edilen ölümle.

Bir anlığına sadece değişmiş bulsam
Senin bedeninde benimkini
Bir anlığına yalnızca, hepsi bu:
Seni daha çok arzulamak için, zaten tanıdığım seni.

BELAGAT

Sözünü sözcüklerle söylemeyen bir dize,
Sözcük varsa da ifade etmesin bir şeyi:
Havada bir çizgi, belirsiz bir jest
Derin bir sessizlik içinde, özetler bana
İsteyen iradeyi, yazan eli.

“ÖĞRENELİM, AŞKIM”

**Öğrenelim, aşkım, bu tepelerden
Denizden bunca uzakta
Ufukları maviliklerde yüzdürme sanatını.**

**Neyse doğru ve düzgün onu yapalım:
Gizli arzuları vardır başka kaynakların
Biz inelim kendi yatağımızın denizine.**

BENİM YERİME SEN SÖYLE, SESSİZLİK

Bugün günü değil lafların
Şiire ya da nutka niyetlenmenin
Hiçbiri de bizim değil bu yolların.
Bizi tanımlamaya yeter tek bir edim,
Mademki kurtaramam kendimi laflarla,
Benim yerime sen söyle, sessizlik, yapamayacağım şeyi.

"APANSIZ KALAKALIYORUM"

Apansız kalakalıyorum öyle ve aniden
Paramparça oluyor devnim, camı gibi
Tekmelerle yeniden kalıba dökülmüş seslilerin.

Tavuskuşunun kuyruğundaki canlı gözler
Üzerime sertçe dikilirler,
Onlar, şafak vaktinde otuz güneşli körler.

Yazıyorum hiçliğe karşı keskin dizeler
Dişler arasında tutsak kum gibi
Kendini savunuyor minesini çizerek.

Kendime asılıyorum, kendim, asılı ses,
Güneşlerin körlüğünde yakıyorum kandilleri
Elimle şafağa taşıyorum.

BEDEN

Belki gözlerin ardında, açıkken,
Kül rengi bir şafağın aydınlığı
Ya da belli belirsiz bir güneş, pusun içinde saklı.

Gerisi karanlık, oraya saklanır,
Kemikten sütunlar ve kemerler arasına,
Çırpınan, yapışkan hayvanlar,
İç organların suskun körlüğü.

Gerisi derin mağaralardan ibaret,
Ucu bucağı olmayan uçurumlar,
Kanın ve belleğin pergelile
Mutlak zamanın ölçüsünü kanıtlayanlar.

Azıcık bir şey hepsi ve böyle oldukça, usulca,
Gözlerin alacakaranlığında çiziliyor
Geri çekilen bir bedenin anısı.

YOL

Ne çok yalan var, uzlaşmalar
(Yeniden çatılmış kelimelerdir şiirler)
Ve bunca cevapsız soruyla
Gizleniyor hakikat aldatmacaları.

Hayat değil bu, ne gölge ne akıl,
Öfkeli bir çılgınlık kafesi,
Çılgınlıklarla dikilmiş, köşeli,
Yerlerde cam kırıkları.

Aşırı yüklü bu yolculuk
İşe yaramıyor itirazlar, ne de ter,
Ürküntüyle ısırılmışsa kollar,
Yenik düşmüş, parçalanıp atılmışsa bayraklar.

Sonra söndü benim için aşklar
Ki sadece onlar için arzulamıştım yolculuğu.

“BİR GÜL BÜYÜTÜYÖRÖM”

Bir gül büyütiüyörüm ve aydınlanıyor her şey
Ne ay yapabilir bunu ne de güneş:
Ateşli sarmaş dolaş ışık yılı
Ya da atların sarsan rüzgârı.

Bir gül büyütiüyörüm ve haykınıyörüm
Yuvaları ve ezgileriyle göğü renklendiren kuşlara doğru,
Yere fırlatıp atıyörüm emri, iblislerle azizlerin
Birliğine karar vereni.

Bir gül büyütiüyörüm, bir beden ve bir yazgı
Gecenin soğuşunda tehlikeyi göze alan,
Bitimsizliği inşa ediyörüm bu kısa ömürde
Gülün özsuuyula ve kanımla.

Bir gül büyütiüyörüm ve sonra terk ediyörüm
Acı veren bütün yaraları, ürküntüleri.
Bir gül büyütiüyörüm, evet ve hayatı işitiyörüm
Omzumda kuşların ezgisi.

"DURMUYOR ÇÜNKÜ ZAMAN"

Durmuyor çünkü zaman. Önemi yok
Geçen günler yaklaşıyorsa
Acı su dolu o bardağı
Yaşam susuzluğunun azdığı yerdeki.

Saymıyoruz geçen günleri:
Bugün doğduk sanki. Daha yeni
Başladı hayat ve hâlâ uzakta,
Beklemekten yorulabilir ölüm bizi.

NE OLURSA OLSUN

İster zifiri karanlık gece olsun; ister en derini,
Buz kesmişı, en koyusu canavarlar denizinin.
Tanrı'nın gözü yılanınki gibi olsun:
Pul pul yarık taşın içinde.

Dünyanın merkezi ateş ya da kül olsun,
İsterse daha engibeli ve kükürtlü olsun yara izi
Bu soysuz, içler acısı yüzde
Bir uçtan diğerine yangınların açtığı.

İsterse en uzun ve apaçık yol olsun,
Sonunda da en yüksek duvar.
Öteye atılamayınca adım
Ticareti yapılır
Soluk kumaşların, gösterişli ve değersiz malların.

İsterse en çürük ve aldatıcı meyve olsun,
Elle buğdayın arasında kara bir örümcek.
İsterse güneşin sıcaklığı bir başka hayal olsun
Soğuşunda hayaletler mağarasının.

İsterse ısırılmış olsun dünyayı ve bütün teni
Biçimsiz çenekler veya vantuzlar,
Ya da sayısız varlığın ölümcül iğnesi
Göğün başka topraklarından buraya inmiş olsun.

Ne olursa olsun ya da ne olacaksa
İster ıstırap ister can çekişme,
Sefalet, korku ve acı
Yeter ki rahmin açılıp beni arasın.

ŞARKI

Şarkı, yoksun henüz. Yetmez sana
Ne ses ne ahenk, eğer alamıyorsan
Kanadın işaretini rüzgârdan.
Beni buraya geri getireceksin başka bir gün:
Hatıranın kasvetli gecesi,
Neşenin ışıldayan mercanı.



BELKİ DE NEŞE

1970

LUÍS DE CAMÕES'E ŞİİR

Dostum, mucizem, yakınım,
Ben söz etmesem denizden
Kim bahsedebilir sana bu yücelerden.
Gökyüzü de hiçtir ayrıca
Eğer gözlerim kadarsa.
Toprak yeter yolun bittiği yere
Ve bedendir merdiveni dünyanın.
Yorgun argın bakıyorum ellerime, işime
Ve biliyorum, bir insan ne bilebilirse,
En derin patikalarını sözün
Ve ardındakini, ruhun toprakları olan
Daha geniş uzamı.
Işığı ve belleği de biliyorum,
Akan kandadır okudukları meydan,
Daha ötededir hudutları ve ayrımları.
Biliyorum yakıcılığını taşların
Ve çakmaktaşı gibi sürtünen cisimlerin
Tutuşma süresini.
İşte mağaraları türküntünün,
Orada gölgeleri gerçekdışı balıkların
Kapılarından geçer nihai nedenin ve
Kaybolurlar sözün bulanık pusu altında.
Sonra da sessizlik ve ciddiyeti
Yan yatmış heykellerin, dinlenen,
Ölü değiller, donmuş hiç değiller, geri dönmüşler
Umulmadık, açığa çıkmış yaşama.
Sonra alevler
Ön cephelerde kılıç gibi yükseliyor,

Ayağa kalkmış bedenler, el ele tutuşmuş,
Kaynaşıyor arunda gözler
Ortak gözyaşında. Böylece kaos
Kuruluyor yavaşça yıldızların arasında.

Bunlardı işte yüce laflar, söylenen
Ya da benim mucizemi söyleyen,
Belki de zaten bunlardan ibaret bu ezgi.

"BELKİ DE"

Belki de sınırı çizilmemiş kırlar
Yetmez yüreğe ne de onu coşturmaya;
Belki de hududun izi
Karşımızda, kolumuz kanadımız kesikse de çizeriz onu.
Hangi yüzdür vaat edilen ve çizilen?
Hangi vaat edilmiş yolculuktur bizi bekleyen?
Kanatlar mı (ki iki kanat yeter uçurmaya)
Yoksa münzevi yakıcılığı mı alevin?

İLK ŞİİR

Su, aklığı ve aydınlığı şafağın,
Saçılan kokular, geç kalmış gözler,
Ve ağır ağır, belli belirsiz geri dönüşü uzaklardan,
Genişleyen sarmalın ya da bulutsunun.
Dünya böyle yaratıldı diye rivayet edilir:
Ağır hareketi evrenin ellerinin
Hoş kokularla ve halelerle müjdeleyen
Öteki dizeyi, elleri kimera'nın.

MEYVE

Oburca dişliyorum etini ve dilimin altında
Tersine dönüyor bildik tadı
Kendini veren ve yalan söylemeyen meyvenin.
Her şey aynı sanki, fakat sonunda anlıyorum
Bir tanrı gibi, başkasının yaptığı işi:
Vaat gizlenmiş tohumda.

"NEREDE"

Nerede kapanır gözler; nerede zaman
Çınlattır sessizliğin kabuğunu;
Nerede dağılıp gider apaçık şaşkınlık
Balsamların ve cinsel organın rayihasında;
Nerede kapana dönüşür uzuvlar ve
Soluk alamaz ağızlar, tıkanıp kalır sımsıkı;
Nerede yeni yörüngeler çizer parmaklar
Cisimlerin ve yıldızların uzayına;
Nerede kısa sürer can çekişme; ten
Nerede karışır tere; aşk nerede.

"SABAH HÂLÂ"

Sabah hâlâ ve rüzgârlar epeydir
Dinleniyor gökte. Yavaş yavaş çöktü
O yoğun sisi eskinin.
Kızıla çalan toprak, yol açtı kendine
Suların bulutlu gümüşünde.
Sabah oldu, aşkım, firarda gece,
Ve senin gözlerinin balında puslanıyor
Acısı gölgelerin ve utançların.

DEMİRCİ OCAĞI

Beyaz olsun isterim şiir ve kor kızıl
Fırtınalı kafiyenin sert metali,
Vücut nemli olsun isterim, baştan aşağı akkor,
Tınlı ve yürekli öreste
Ve bu demir ocağından çıkan eser
Hassas olsun, gül kadar da taze.

"CEHENNEME, BEYLER"

Cehenneme, beyler, insan cehennemine,
Şenlik ateşleri yok burada, çöl sadece.
Gelin hepiniz benimle, ister kardeş olun ister düşman,
Doldurabilir miyiz görelim bu yokluğu
Yalnızlık denen.
Ve sen, ısıltılı aşkım, yeni kelime,
Elin asla bırakmasın elimi.

"BİR ÇAKILTAŞI GİBİ GİZLİ"

Bir çakıltaşı gibi gizli, bir armağan
Yumuşacık şefkatle sarılı,
Beden bu, müjdelenmiş ışığı.
Kaç yıl yaşadın karanlık yoklukta,
Vakti doğurdular geniş zamanlarda ve hareketi,
Çakıltaşının gecesinde, taşın ruhu,
Çılgılık atar, güneşe benzer bir karşı çıkış gibi.

"BU BARİZ YOKSULLUK"

Bu bariz yoksulluk kaldı
Çiçek açmış bahçelerden, hasatlardan geriye,
Gün ortasında aynası gibi güneşin,
Kim umar açmasını hintsümbüllerinin
Ve göstermesini çatlamış narların
Taşa tutulmuş kalpleri ve şafakları?
Fakat başlamıştır zaten tüm zamanlar
Ve kehanete yatırılan şeffaf dünya, örter
Yakıcı susuzluğa geri dönen
Dingin ve esrarengiz kaynağı.

"KOYUNCA ELİMİ"

Koyunca elimi omzuna
Hâkim olur dünyaya.
Yoktur tanımlayan, önerebileceğim
Başka bir işaret:
Kaderin biçimlerini çizen
Bu elin küçücük hareket alanında.

AŞK SÖZLERİ

Unuturuz sözleri, sözler ki:
Şefkatli, kaprisli, güçlü,
Bal tadında ve müstehcen,
Ateşli, susuz ve aç.

Bırakalım da sessizlik anlam versin
Kanımın rahmindeki atışına:
Yoksa hangi söz ya da nutuk anlatabilir
Aşk tohum dilinde?

FIGÜRATİF MANZARA

Çok bir şey yok görülecek bu manzarada:
Sular altında kalmış kırlar, çırlıçıplak dalları
Söğütlerin ve budanmış kavaklar:
Açığa çıkmış kökler, toprağın doğasını
Benzetir boş gökyüzüne:
El ele tutuşup yürüyoruz burada,
Dağıtarak sisleri.
Bizim eserimiz cennet bahçesi
Biziz buranın en eski sakini.

"ÇIPLAK GÜRGENLER"

**Çıplak gürgenler hatırlamaz bile
Üzerlerini örten ayın gümüşünü
(Hangi ilkbahar bu, hangi şefkat
Gelip de kurtaran ayazın ellerinden ellerimi?)**

"UZAKTAN GELİYORUM, ÇOK UZAKTAN"

Uzaktan geliyorum, çok uzaktan ve haykırıyorum avaz avaz
Bu eski, çok eski şarkıyı kafiye tutmayan.
Başkasına söyle diyorsun bu şarkıyı,
Bana başka kapıları açacak başka ellere:

İyi de aşkım, geldim artık bu eşiğe,
Geldim ve haykırdım, uzak yollardan,
Yutulmuş tozdan ve
Örselenmiş tenin ürpertisinden oluşan
Bu yeni şarkıyı, beni yeniden doğuran.

"SENİN GÖLGENİN OLDUĞU YERDE"

Senin gölgenin olduğu yerde,
Hatları yüzümün kesindir. Orada kesişir
Değirmi dalgalar, sınırındadır
Kesin nokta.
Orada tekrarlanır ilk ses,
Güneşsi laf, kökün bağı.
Bizden doğar zaman ve yaratıcıyız
Çakışan profilin gücüyle
El ele doğururuz şafağı ve tanrıları.

TAŞ KALP

Şekilsiz bir zaman vardı, bir kaynaşma
Cam ısırtığı bu bazalt.

Bir nehir vardı elbette, bir de kadim deniz,
Taşın yuvarlandığı.

Bir deprem de oldu. Şimdi sonuna erdirecek
Bir başka deprem, sımsıkı elin içinde,
Vaat edilmiş biçimi. İşte tıpatıp böyle
Şekillendi taş.

"YAVAŞÇA İNİYORUM"

Yavaşça iniyorum mercanların arasına.

Açıp yok ediyorum bedeni: Benim çeşmelerim

Toplanmış bembeyaz suyla kaplı, gizli,

Çiyinde saklı güllerin.

"DÜĞÜM, AĞ, ETRAFI ÇEVİRİLİ"

Düğüm, ağ, etrafı çevrili, üstü örtülü
Senle benim kavisimiz, bize özgü dolanma,
Köprü ve zafer takı bunlar
Fırlamış yaylar ve hendekler üzerinde.

Tenin ve farklılığın hendeği üzerinde
Gözler, ağızlar, eller bilir ve dokur
Benzer üzümlerin olgunlaştığı
Yeni bağları, bağlı hevenkleri.

"ZÜMRÜDÜN ORTASINDA"

Zümrüdün ortasında görüyorum, geceye özgü,
Yıldızlar gibi gizli,
Dünyana ait o belirgin uzayın ayları arasında.
Sessizce yıkanıyorum ışığın altında ve bakir suda
Ve bu otlakların saydamlığı içinde
Güneşin bedeni bende, verimliyim onun gibi.

"ÖYLE DERİN Kİ SESSİZLİK"

Öyle derin ki sessizlik yıldızların arasında

Ne sesi yayılıyor sözlerin

Ne de kuşların mucizevi ezgisi.

Fakat orada, bizim bulunduğumuz yıldızların arasında

Bir gezegen doğdu yeniden, orada işitildi

Açan güllerin mahrem uğultusu.

"KAKTÜS ÇİÇEĞİ"

Kaktüs çiçeği,
Kuru toprakta
Boy veren çiçek.
Burası çöldü, sert taş,
Susuzluk ve yalnızlık.
Çiçek mi kalp mi
Dikenlerin avcundaki o muzaffer?

"KUMUN PARMAKLARI"

Kumun parmakları gevşediğinde
Sadece taşın sertliği kalır
Yarım kalmış hareketin belleğinde.
Göğün mavisi ile dipteki yosun yeşili,
Görüyorum dünyanın kumsalını, taptaze ve pürüzsüz
Ve kuma çizili sureti.

BİLLUR ZAMAN

Kavaklı yolum benim, belirir
Yumurtanın ve köklerin sırrında
Ya da ateş elli billur kürek
Ve kayıkçının çığılığı şafak söktümünde:
Uzadıkça uzadı gün ve onca su
Oluverdi durgun birikinti
Oysa benim kaynaklarıma vaat edilmişti nehirler
Ve kaybolup gitti batık tekneler.

Oturarak toprağa, çan çalar gibi
Tıngırdattım vitrayını göğün ve doğdu dünya:
Canlı, özgür sular, kuş gözleri
Güneşin şekilleridir çatlamış yumurtada.
Tekneler yol alıyor sularda ve kökler
Gövdelerini besleyen kayada sımsıkı:
Parıldayarak indi dibe kürek ile ateş
Ve billur zaman yükseldi bize doğru.

SEYREK YILDIZLAR

Gül diyorlar sana, şafak ya da durgun su,
Başka nedir ki dilin ve ağzın sığınağında
Kapana kısılan sözler?
Gizem görüldüğü gibidir kısmen
Belki de gelmez dile söylenecek sözler:
Uzayın derinlerinde seyrek yıldızlar.

SABAH

Uzun olur ağaç gövdeleri, en uzununu ise şarkılar:
İçimize doğan sabah vakti
Örttü mavi ve yeşille basit hareketi
Yaşamının serinkanlılıkla bana verdiği.

Ellerin, huzurlu gözlerin verdiği güvende
Geri çekilir karanlığı utancın ve gözyaşlarının
Ormanın gecesi gibi:
Uzun olur ağaç gövdeleri, en uzununu ise şarkılar.

SUSKUNLUKLARDAN ÖNCE

Ya kemikler çatırdarsa gem vurulduğunda

Kara kanın içinde çığlıklara?

Ya gözler ulursa, tuzlu ve acı

Bir damla gözyaşı yırttığında teni?

Sivri tırnaklar

Ya açiverirse onlarca intikam yolu?

Ya acı veren dizeler çiğnenmişse

Boşluğu ısırın dişlerle?

(Başka soru var mı, aşkım? Suskunluklardan önce.)

"SİYAMLİ BİR İKİZİM VAR"

Siyamlı bir ikizim var
(Başkalarının da var ama benimki
Ayak tabanından bağlı
Uzanmış yatıyor yerde
Daha sefil olduğu için benden
Isırmış her yanını öfkeyle.)

Siyamlı bir ikizim var
(Bir gölge o, bekçi köpeği,
Dümdüz yürür ya da yan yan
Işığa ve duruma göre
Hep uyum sağlar
Zaman denetçisinin koyduğu süreye.)

Siyamlı bir ikizim var
(Ölümümü öncelemiş,
Çoktan serilmiş yere,
Beklemekte gelmemi.)

MESEL

Bir yalanın çekirdeği
Giyinmiş gizli hakikat kostümünü
Toprağa bırakıyorum onu
Doğuyor yapmacık hakikat

Eksik kalmıyor gözyaşları
Bu palmyenin yeşilliğinde
Ekili kötülüğün meyvesini veriyor dalı
Ne kadar çok hem de

Isırdığı tuzdan
Kalırsa eğer bir acı tat
Patikada uzayıp gidendir
Yılanın bıraktığı

Orada, hakikatin
Rüzgâr samimiyetinde olduğu dorukta
Kökler kuramaz yuva
Başkadır çünkü besini

Bunca yükseğe çıkmış gövde
Çatlamış çekirdeğin üzerinde
Ağaç gövdesi değil, insan bu
Yüce, dirayetli ve kararlı

ATIN ÜZERİNDE

Mahmuzladı süvari
Ve tükenmiş duygular
Atladılar şenliğine
Koşumların ve şatafatın

Otlar saman kokuyordu
Dağılmış kırmızı güller
Fakat çayırlar yonga yonga
Beni tanırılar testilerin tortusunda

Süvari ben olduğumdan
Yorgunluk ve mahmuzlar
Hepsi ben ve göğün rengi
Bir de kokusu dutların

Dizeydi kişnemeler
Atların nallarıysa
Bana şans vermek için yapıldılar
Fakat tersine döndü çoğu
Testerelerin rüzgârı
Öldürene dek parçaladı onları

At düştü yere
Süvari düştü toprağa
Ki o bendim (zaten görmüştük bunu)
Binicilik okulundan geldim
Hakikatini öğrenmeye
Nehirlerin berraklığının

Şimdi teknenin içinde
Beyaz küreklerin çelenginde
Serin kolların
Zümrütten bir kolye gibi boynumda

"ZİHNİMDEN ADIM ADIM"

Zihnimden adım adım geçti
Bir hayvan at
Dudakları arasında
Gem ve saman yerine orak
Yorgunluktan takati kalmamış kolun
Hayvan atı kırbaçlamaktan

Hayvancığın bacak arasında yara
Hayvan istemez ama
Kıtık doldurulmuş
Yoldaki taşlar zarar vermesin diye bacağı

Kaldırımlara oturmuş yaşlı kadınlar
Açarak bacaklarını
Kalçalarının arasında sakat kafalar
Dil dışarda alaycı
Dişlerse kısıkaç

Sokakta genç kızlar pencerelerde
Burası onların yeri
Hayvan şahlanırken
Belki düşer taşıdığı urne
Belki sığmaz kapıdan

Kalktı yaşlı kadınlar kaldırımlardan
Kafalar asılı kaldı
Göbek bağından
Genç kızlar kapattı kulaklarını
Ve gösterdiler göğüslerini
Hayvan ata

Bir kız çocuğu beyazlar içinde
İncecik kurdelesı parlak ve kırmızı
Taşıyor atın organını
Gümtüş bir tepside
Dinleniyor ölüm
Aramaya gelirken atı

"DİZENİN YAZILDIĞI YERDEYİM"

Dizenin yazıldığı yerdeyim ve yanıldım dizede
Çünkü nadir çekirdekli zamanın kaçı
Etini kopardı meyvenin kemiğinden.
Kemiriyor şimdi öd suyunda dişi ve meydan okumayı
Tıpkı kafeste tereddütle ısırın bir hayvan gibi
Asidi içinde kemiğin balın anısını.

ÖPÜCÜK

Bugün nedendir bilmiyorum, rüzgâr

bir ret çiziyor dünyaya geniş hareketiyle, ağaçlarsa
kabulleniyor dinginliği.

Bununla birlikte (ve iyidir böyle olması) bir gitar

inatla düzenliyor yalnızlığın uzamını.

Sonunda öğrendik çiçeklerin beslendiğini

verimli nemden.

İşte budur tükürüğün hakikati.

"İLK NESNE MASADIR"

İlk nesne masadır rüyada.

Beyaz, alelade ahşaptan, bezemesiz.

Boş kâğıtlar var uçuşan, ellerin hareketinden kaçan.

Bir çalışma masası olurdu burası,

Olmasaydı eğer bir tür basamaklı apsis.

Eğimli duvar, alçısız, gösteriyor aşınmış taşları.

Rüya gören uyandığında, hatırlamaya çalışacak nerede olduğunu ve bir harabe düşecek zihnine,

benzer Paris'in Cluny Müzesi'ne.

Ama emin değil.

Boş kâğıtlar itaatsiz, bu yüzden sabırsız rüya gören.

Birden bir şey belirliyor apsisde, tam bir görüntü değil,

bir tehdit bu, yayılan ve kuşatan.

Korku başlıyor.

Rüya gören direnmek istiyor ama

korku daha güçlü ve cesaret gösterebilecek
kimse yok ortada.

Kaçıyor uzun bir koridor boyunca ve duruyor dibinde

bir kapının, besbelli açılan bahçeye.

Arkaya bakıyor, biri belirecek.

Koridorun ucundan hızla geçiyor

bir kız çocuğu duman renginde.

Korku dayanılmaz.

Kız çocuğu koridordan geliyor, döne döne

zikzak çiziyor, sığıyor duvardan duvara.

"Kimsin?" diye soruyor rüya gören.

"Gelincik," diyor küçük kız ve gülüyor usulca.

Korkuyla bahçeye fırlıyor adam.

Yere düşüyor ve ardından kız çocuğu da

ki artık duman rengi değil,

kirli ama.

Düşerken ikiye bölünüyor kız ve kavgaya tutuşuyor ikisi

elbiselerini yırtıp etlerini kopararak hem de

Adam daha fazla dayanamıyor, kurtarmalı kendini.

Fakat bir başka kız çocuğu beliriyor, benziyor öteki ikisine,

az daha büyük sadece.

Hepsi yerde, esir etmiş birbirini, yine de dokunmuyorlar

birbirlerine

Bir yumurta var, büyük kız çocuğunun önlük cebinde.

Kâbus sona erecek bu yumurtayı biri bahçeye atıp kırdığında.

Çünkü rüya gören biliyor rüyada olduğunu.

Büyük kız yere oturup dizlerini бүktüyor, eteği

kalçalarına doğru sıyrılıyor ve

organı çıkıyor açığa.

Yumurta, yumurtayı ortadan kaldırmak şart.

Kız kıpırdanmaya başlıyor gülerек.

Vakit geldi.

Adam elini cebe sokuyor, yumurtayı tutuyor.

Ve uyanıyor.

"ARA SIRA YAŞADIĞIMIZ ADADA"

Ara sıra yaşadığımız adada,

geceler, sabahlar olur ve şafaklar söker
ölmemize gerek olmayan.

Sonra da biliriz her olanı ve olacağı.

Dünya apaçıktır, öyle gözüktür ve

büyük bir huzur kaplar içimizi,
sözler söyleriz birbirimize bu huzura işaret
eden.

Yerden toprak alıp sıkırsınız avuçlarımızda.

Yumuşakça.

Burada toplanır iç içe katlanan hakikat: hatlar, arzu ve

sınırlar.

Artık söyleyebiliriz özgür olduğumuzu, kendini bilen ve

dünyanın

çevresinde yorulmaksızın dolaşan

birinin

huzuru ve tebessümüyle çünkü kemirmişti
ruhunu

kemiklerine dek.

Yavaşça serbest bırakıyoruz

su, taş ve kök gibi mucizelerin meydana
geldiği dünyayı.

Hepimiz de hayattayız.

Yetsin bu bize.

"BU BİR İYİ NİYET KİTABI"

Bu bir iyi niyet kitabı, diyor Montaigne.

Kimse bilmez bu cümlelerin ne anlama geldiğini, diyor
profesör gözlerini kurularak ve kapıcıyı
çağırıyor bir bardak daha su getirmesi için.

Bu sırada en genç öğrenci pencereden çıkıp gidiyor
ve bütün vahiilerini gerçekleştiriyor Buda'nın.

Fakat söğüdün altına geldiğinde bir kadın var,
uzanmış ve soyunmuş, başını dinlendiren
sayfaları boş bir kitapta.

Sonsuzluk da vardı, kırmızı bir yoldan sonra maviydi,
yaldızlı bir perdeden sonra beyaz.

Bunun üzerine, bir öğrenci eksik, dedi profesör,
derse devam etmeye değmez.

O andan itibaren söğüt ağacı dönüştü hac yerine.

Ama yalnızca sınıftan uçarak çıkabilen seçilmişler görebiliyor
yerde yatan iki bedeni, bugüne dek kimse
göremediyse de onları,
oradaydılar sonsuza dek kımıldayarak.

Bu nedenle hikâye başlamadan başladı, bitmeden bitti.

Çok benzeyen bir şey gibi

sonsuzluğa.

PROTO-ŞİİR

Belleğin karmakarışık olmuş yumağından,
karanlık kördüğümlerden, bir ip
çekiyorum gevşek sandığım.
Yavaşça serbest bırakıyorum, korkarak
kopup gider diye parmaklarımın
arasından.
Uzun bir ip bu, yeşilli mavili, balçık kokuyor
ve canlı çamur kıvamında, sıcak.
Nehir bu.
Ellerimin arasında akıyor, şimdi nemli olan.
Ne kadar su varsa akıp gidiyor avuçlarımdan ve aniden
bilemez oluyorum benden mi
doğuyor sular
yoksa bana mı akıyor.
Devam ediyorum çekmeye, sadece belleği değil artık,
nehirin gövdesini de.
Tenimin üzerinde yüzüyor tekneler, ben de tekneyim,
gökyüzüyüm
onları örten, benim o uzun kavaklar
gözlerin ışıltılı ince derisi üzerinde
yavaşça kayan.
Balıklar yüzüyor kanımda, belleğin müphem çağrıları gibi
salınarak suların arasında.
Hissediyorum kolların gücünü ve çektiği küreği.
Nehrin ve benim dibimde dalıp çıkıyor ağır ağır, kesin
atışı gibi kalbin.
Şimdi gökyüzü daha yakın, renk değiştiriyor.
Her şey yeşil, cınlıyor

çünkü daldan dala uyanıyor ezgisi
kuşların.

Geniş bir alanda durduğunda kayık
çıplak bedenim ısıldıyor güneşin altında,
suların yüzeyini yakan büyük ihtişam arasında.

Burada, tek bir hakikat içinde kaynaşıyor
belleğin bulanık anıları ile
geleceğin aniden mütjedelenen şekli.

Adsız bir kuş meçhul bir yerden geliyor ve konuyor sessizce
teknerin koca nıvasına.

Hiç kımıldamadan bekliyorum suyu ayağına bulanmasını
ve kuşların dalgarda şakımasını çünkü
yüksektir kavaklar ve uğultudur yaprakları.

İnsan boyutundaki nehrin ve teknerin bedeni ilerliyor
ardından
etrafı kılıçlarla çevrili, yaban rengi
durgun suya doğru.

Orada, üç karış derine gömeceğim küreğimi, canlı taş
kadar.

Eller ellerle birleştiğinde büyük bir sessizlik olacak, ilksel.
Sonra hepsini bileceğim.

YANGIN

Kokuyu davet ediyorum, hassas özünü
Meraklı parmakların ve ağzın.
Gözlerin rengini çağırıyorum ve başları,
İçlerindeki ışığı, bir de boğuk sesi.

Korkuyu davet ediyorum, çılgılığı ve titreyişi,
Eğilmiş bedeni, şiddeti,
Soğuyan teri ve gülümsemeyi
Huzur ve masumiyete bulayan seni.

Birleştiriyorum bu anıları. Kanımda
Damıtıyorum, kora dönüştürüyorum,
Ve yakıyorum şiddetle: Böyle yanar rüzgârda
Yaban bozkırlar bir uçtan ötekine.

ESERİ ATEŞİN

Balçık çamur, atıklar, çerçöp ve kabuk:
Nerede süpürgeler,
Hortumlar, çamaşır suyu
Temizleyen üstümü başımı balgamlardan?

Nerede en derin temizlikler,
Utancın yüzleri, yani benimkiler,
Özgün dil, olmadan önce
Yalana ve zehre yol?

Nerede çapaksız gözlerim,
Ruhun beyazlığı, ağırbaşlı ve çıplak?
Kim kırdı konuşan aynaları?
Kim koydu benim için yelpazeleri sokağa?

Kimdi? Kim lekeledi beni? Kim ve neden?
Fakat derin yalakta harlanacak
Yavaşça, emin ve gizli büyük yangın
Senin *ne zaman'*ına cevap olarak.

AYNI KAFİYE DEĞİL HER ZAMAN

Tenim zırlı

Ben değilim bu, bir görüntü sadece
Parçalanıp kendimi gösteriyorsam da
Değilim ortada

Çünkü birer oyun kartı
Öne sürdüğüm her şey
Yere saçılmış bütün iskambiller
İhtiyatsızca ayakta

Koyu yeşil masada
Bunak bir oyun bu açılan
El çabukluğuyla araklayıp çarpıyorum masaya
Partnerim yokken karşımda

Böyle oynadım ve kaybettim
Kaybetmek bir ilimdir çünkü
İnsanın alıştığı
Korkusuz ve şiddetsiz

Şimdi sürüklüyor rüzgâr
Kartları ve ahlaksızlığı
Boş bırakıyor ellerimi
Ve açıyor şafakta pencereleri

"BU BENİM KARANLIK YÜZÜM"

Bu benim karanlık yüzüm
Burada doğdu ışıgım
İnkâr etmiyorum

Dipteki kirli hayvan
Yavaşça yüzeye çıktı murdar
Ama kör değil

Hafifçe temizliyorum vitrayı şaşırsın diye beni
Açıyorum kurşunu ve görüyorum alevler içindeki
Ummanı

"TUZDAN İKİ TAŞ"

Tuzdan iki taş gözbebeğinde:
Yumruklar sımsıkı, abanırken
Sivri uçlarına billurun;
Suda kan tadı alıyorum, yumuşak leke,
Gözlerde yüzüyor, çığlık kesiliyor
Çarparken şiddetle dişlere:
Yüzümü değiştirirken tebessüm
Homurtu, tehdit, sıradaki köpek.

"KIRIK BİR CAM GİBİ"

Kırık bir cam gibi. Kim beni okursa
Söyleyemez şimdi bu imge
Dinginliğinden mi gelir
Göğe karşı yapraklarını yitirmiş dalların, yoksa
çiğnemekte miyim

Meçhul bir öfkeyi.
Elemli, mevcut ya da çiğnenmiş âdeta
Havada uçuşur danteller, yaralı ruh,
Kapalı, haşin ve söylenmeyen şiirde.

“EY KEDERİ TAŞIN”

Ey kederi taşın, bunca kapalı
Gecenin dağında ve nehirle
Mesafesinde.

Ey kılıcın üzerindeki gezgin ruh,
Daha önde, daha karanlıkken
Kılıcın keskin kenarı.

Ey benim kule ve palmiye bedenim
Şimdi yıkık dökük çünkü güç
Dökülmüştür şarap gibi.
Yatağım boş, örtüm benim,
Kaynağım yanıyor çünkü karaca
Çoktan inkâr etti yolunu.

Ey üç taçyapraklı çiçek, beyaz yonca
Kızıl toprağın üzerinde, dünyanın sonu
Dünya başladığında.
Ey sefil karanlık, zavallı çolak,
Yonca çiyinden, şimdi pislik içinde,
Günah çıkartıyor yaptığı aynayla.

"TAŞ DIYORUM"

Taş diyorum, bu taş ve ağırlık
Su diyorum ve boş gözlerin opak aydınlığı
Hatıraların eski çamuru diyorum
Ateş püskürten kanatlar, tesadüfler.

Dünya diyorum, bu savaş ve bu dip
Toprak ve gökyüzü diyorum, atıklar
Bitmek bilmez şaşkın geceler diyorum
Eğilip bükülmüş, kederli dallar.

Taş diyorum taş içinde, daha da ham olan
Zaman diyorum, tel diyorum ve korkak ruh
Kesilmiş güller diyorum, ölüm diyorum
Yüz diyorum, darmadağın, mosmor, tıraşlı.

"SÖYLÜYORUZ VE ÇEKİP GİDİYORUZ"

Söylüyoruz ve çekip gidiyoruz.

Ya yıkım ya hareket.

Yol muğlak:

Yüzün tersi, ham bilgi.

Ezgisiz cümle ve pergel,

Ses bir yelken direği çünkü

Dimdik

Yıldız çölünde.

Büyüktür dünya, daha da büyüktür evren,

Söylediğimden de büyüktür.

Şiirle sohbetteyim:

Hayatta olduğuma delalet ama tehlikedeyim.

Eğer bu gül, gül ise renkte ve kokuda

Adına borçludur bunu.

Fakat ısırılan ekmeğin tadı

Dışindedir açın.

Burada oturuyorum yerde, karıncalar arasında,

Bu hiçlik adasında,

Bir ısırgan bahçesi var

Bir de kesik gül.

ESKİ TARZA MERSİYE

Ne zor beğenirim
Ne de erken kapılırim öfkeye
Dünyada artık keşfedecek
Başka şey kalmadığında

Aşk bittiğinde
Hayattan geriye kalan
Harabeleri görmenin
Arzusu da ölür onunla

Duruyorum nehrin
Suların dinlenmediği kıyısında
Öte yakada mucizeler
Ve sonsuz yeşil kıyılar

Çamura gömüyorum parmaklarımı
Dört yüz kuşaktır
Büyük bir rüya geçiyor
Kararırken gökyüzü

Ah yazgısı insanların
Ah yazgım benim
Ses kesildi önce
Hıçkırık sıkışıp kaldı sonunda

"YANMIŞ BİR RUHUM VAR"

Yanmış bir ruhum var
Üstünü açar gibi yaparken
Örten
Çorbanın tuzuyla

Söz bulaştı bana
Görüntünün teni altında
Kesin bir çare buluyorum
Sabır

Bu hastalıkla yaşanmaz
Fakat pek az kişi ölür
Kuş uçmayıp da
Koştuğunda

Kim varamazsa yıldızlara
Görebilir onları dünyadan
Kimin yoksa sesi şarkı söylemeye
Böğürür durur habire

"GRANİT BİR KÜPTÜR ŞİİR"

Granit bir küptür şiir,
Kötü yontulmuş, pürtüklü ve obur.
Onunla kaşınır deri ve kara gözbebeği,
Biliyorum, önümde
Kanlı bir patika var beni bekleyen
Köpeklerin yolunda
İlkbahar yerine.

“YÜRÜDÜK SULARIN ÜZERİNDE”

**Yürüdük suların üzerinde tanrılar gibi
Ve tanrı olduk.**

**Ellerimizle çizdik gökkubbeyi
Ve çizgiler kaldı orada.**

**Şimdi esere bakıyoruz, biz yorgun mimarlar:
Bizim işimiz değil bu tavanlar.**

"BEN AYDINLIK DEĞİLİM"

Ben aydınlık değilim. Ve bilmiyorum var mı
Daha uzaklarda bir kuyu
Kör yaratıkların, öykülerin ve tekinsiz şeylerin yaşadığı.
İç suların gizli ve hırçın dünyasıdır o kuyu. Dibinde
Genişliyorsa göğün çarkı dalgalanarak
Deniz deriz buna: Hızlı bir ezgi gibi
Ya da olsa olsa bir yankı, soluk alınamayan boşlukta
Çizen kanatların hareketini. Bir sessizlik boşluk
Su yılanları kıvrılır gökte
Kuşlar toplanırken usulca.

"OLUR DA"

**Olur da taşınursa kalp
Huzur bulduğu yere. Aşk deriz adına,
Keşfedilmediği için daha iyi bir kelime.
Ama hayat söylemez ne kadar bildiğimizi.**

"AŞINA BİR HAREKETLE"

Aşına bir hareketle geçtim
Tıka basa dolu bu dünyadan
Kalmışken içinde bana ait
Pek az zaman

Başka dünyada kralım ben
Yüzüm camdan saf çelik
Döktüğüm ayna
Terden, utançtan ve yorgunluktan

Terk ettiğim dünyada
Kalmışsa eğer adımlarımın izi
Arapsacıdır dokuduğum
Kumaş ve opak cam

Çok kanıt var burada
Defalarca düştü boyundan halat
Kral diye kutsayan beni
Kabul eder yaptığım yasayı

Ola ki yeni insan
Kımlıydıydur hakikatin içinde

"GÜNEŞ VARDI DEDİLER"

Güneş vardı dediler
Gökyüzü açıktı
Dallara konuyordu
Mecnun kuşların ezgisi

Kahkahalar vardı dediler
Güller açıyordu
Kırların sessizliğinde
Gövdelerle ağızlar birbirinde

Fakat geç olmuştu dediler
Çoktan akşam olmuştu
Aşk yetmiyordu
Azıcık olan hayatımıza

Ve dediler ki vurgusunda
Bu genel ahengin
Basit ezgileri eksikti
Boğuk gırtlaklarımızın

Ah aşkım, bu sesler
Habercisidir zamanın

"GELDİ SONUNDA"

Geldi sonunda yüce sevinçler,
Ateşli şafaklar, sakın geceler,
Arzulanan huzur geldi, ahenk,
Kurtarıcılığı meyvenin ve çiçeği ruhların.
Geldiler, aşkım çünkü bu günler
Yorgunluktan ölüm günleri,
Öfke ve can çekişme günleri
Ve hiçlik.

"KİM ZAMAN DESE"

Kim zaman dese uzam der
Bugün demek aynı şeydir
Buradayız demekle
Soru cevap olduğunda

O yüzden görebiliyorum bugün
Derin deniz gelecekte yükselir
Ufuk vakti
Şafak noktasında

Bu kesinlik bana
Adımların belirsizliğinden gelir
Zamanın düzensizliğinden
Başkalarına sarılan kollardan

Çünkü zaman ve uzam
Dün değildi bu halde
Hiç durmayan döngüler
Ve karmaşık iğler

Şimdiki zamanda burası bile
Parçalanmış ânıdır
Sarih uzamla vaktin
Ki vakit kendini gösterir orada

O yüzden öngörebiliyorum bugün
Derin deniz gelecekte yükselir
Şafak vakti
Ufuk noktasında

KÖPRÜ

Beni ayıran camlar
Serin rüzgârından akşamın
Bir sessizlik kozası içinde
Sırlar ve hava
Uzayıp giden köprünün
Putrelleridir orada.

Köprü bekliyor boşlukta
Kim geçecek diye
Çünkü köprü olmanın gerekçesi
Eğer bitmediyse inşaat daha
Çok ötesine uzanır
Bulunma isteğinin başka yerde

Gece geliyor ve mesajı
Bir de karanlık doğası
Ay yoktur belki
Belki de yıldızlar yağıyor
Ah rüyam müsaade etse keşke
Onları görme bahtına

Yarın yeni bir gün
Eğer hak edersem ve bana bağışlanırsa
Bir başka köprü ayağı
Denizin dibine çakılı
Kısılır
Yürümem gereken o mesafe

Bir hedef vardır hep
En sıradan ufuk
Köprülerin asla varmadığı
Çünkü bitirmiştir köprüyü yapan
Ulaşması gereken yere varmadan önce

Denizin boşluğu üzerinde
İnşaattan önce
Çekilir köprünün çizgisi
Neye yaradığı sorulmaz
Bu insanca inadin
Ayak direyen köprünün üzerinde

Açıyorum sonunda camları
Ve unutulup gidiyor rüzgâr
Tek bir yıldız bile kaymıyor gökte
Ne de ay geliyor yardımına
Ama kızıl gündeğümü
Beliriyor köprünün ardında

BEYAZ GECE

Sirius parlıyor yüksekte. Yayılıyor dipteki sessizlik
Nehrin üzerine.

Yaldızlı sütunlar üzerinde yükseliyor
Aydınlık yeryüzü

Suyun yakarısı o sütunlar
Kutsal heykeller gibi.

Şenlik ateşinde kayıp iki gölge
İki utanç mırıltısı.

Gecenin ve hakikatin vakti:

Sirius gözlüyor yukarılarda

Mucizeyle sefaletin ağında

Susarken gölgeler

Sözü ve ezgiyi

İşitmek için dingin sularda.

"BURAYA DÜŞEN TAŞIN"

Buraya düşen taşın başkadır sesi
Çünkü su daha yoğundur, çünkü suyun dibi
Sağlam dayanır
Harlı toprağın arklarına.
Burada yansır güneş ve ses verir yüzeyde
Kızılımsı bir şarkı rüzgârın saçtığı.
Çıplağız, sahilde, yakıyoruz heyecanla
Şenlik ateşlerinin en yükseğini.
Kuşlar doğuyor gökte, balıklar parlıyor
Karanlık çöktü artık, ne eksiğimiz kaldı başka?

VAKIT

Uzayıp giden yolda yürüyorum, ışığı altında
Uzayan gündeğumunun: Güneş sadık kalmış
Uzaklaşan gecenin
Sessizliğinde saptanmış buluşmaya.
Mutlak güneş, şafak vakti,
Benim toprak bedenim, açığa vurmuş kendini
Bu altın sarısı gülde, ölümden alıp da
Getiren hayatı bunca yakına.

"SUDA VE ATEŞTE OTURARAK"

**Suda ve ateşte oturarak, yörüngesinde
Baş döndürücü uzayın, yoğun toprak
Aktarıyor sözü adını koyan.**

MÜZİK

Neşenin pes sesi, viyolonsel
Yavaşça geçer ruhtan, titrer orada:
O an mırıldanırız ikiz bedende,
Ağızlarda ve ellerde, baygınlıklarda,
Gizli arayışlarda; çekinmeyen
Ne utançtan ne acıdan ne hakikatten:
Aşktır bu, bir neşe kıvılcımı
Orgazmun gergin yayı üzerinde.

"DENİZİN ORTASINDA"

Denizin ortasında, hudutlarda
Rüzgârın doğduğu, güneşin
Yaldızlı sular üzerinde oyalandığı o yerde.
Kaynakların ve yeşilin,
Uysal hayvanların, bakir toprakların mekânında,
Yaban kuşların şakıdığı o yerde:
Aşkım, keşfedilmiş adam benim,
Uzakta, bir kazazede hayat,
Karnının kumsallarında dinlenen,
Yavaşça geçerken rüzgârın elleri,
Göğsünün ve tepelerin üzerinden
Ateşin dans eden dalgalarına doğru yükselen.

"SENİN TOPRAKTAN VE SUDAN BEDENİN"

Senin topraktan ve sudan bedeninin
Teknemin omurgası
Pulluk demirinin
Patikalar ve yollar açtığı

Senin beyaz karnın, özsuyla kaplı
Eş güllerin senin
Sütunların, merkezin
Çam yeşili ateşin

Ve hakiki ağzın
Senin kaderin, benim ruhum
Gümüştten terazin
Bal ve şarap gözlerin

Demek ki olmazdı dünya
Eksik olsaydı aşkımız
Sahip olmadığımız sabahlar
Keten çarşaflarımız

MASMAVİ SU

Yüce sırlar gizlenir suyun içinde
Tenin tersi, yine beden.
Sıkılı bir yumruk gibi ya da baston
Açıyorum masmavi sıvıyı, beyaz köpük
Kumsalın ve sedefin dibinden
Peçe kalkıyor şaşkın gözlerin üzerinden.

(Haddinde hareketin, genişliği denizin
Kendine kapanan sedefidir iç çekişin)

Açıklardan bir dalga geliyor, kırılıyor,
Sıçrıyor taşın üzerine, öteki çığlık atıyor:
Masmavi su keşfediyor uzakları,
O sırada, uzun, uzun ve beyaz balık
İniyor adaların doğduğu denizin dibine.

"ÇARMIHA GERİLMİŞ"

Çarmıha gerilmiş çarmıhta dağılmış
Her yolda kapalı üç kapı
Keskin bir rüzgâr bir ışık kalıntısı
Kesik suda ölüm korkusu

Uzanmış bir beden meyveli bir dal
Acılık bir ağızdan bir ağza
Gözlerin akı yasların karası
Çığlığı kışnemesi ve dişi tayın

Rüzgârın yaraları açık kapılar
Düğün ezgileri yumuşak rüzgâr
Müphem bir ezginin notaları
Ve kan gölü nehrin açığında

Koyu bulutlar yok berrak gökyüzü
Ve sperm damlasındaki büyük gökkuşağı
Ayna ve kılıç parmak ve eldiven
Ve sahilde açmış gül

Ve ışık yaz çamından yayılan
Ve beden dağılmış bedende rastlanan
Ve yumruğun gücü el ayasındaki
Ve hayatın şaşkınlığı dize şeklindeki

ADAK

Her dize bir taş. Şiirin temelleri
Daha sağlam olsun diye duvardan.
Toprağın altında güçlensin
Sözler, madenler ve pınarlar.

Unutulsun manzara ve geri çekilsin.
Uzamda konuşmasın başka sesler.
Sessizlik olsun dünyalılar arasında,
Hazırlanırken başka müjdeler.

Her şey yeniden başlasın ağır bir doğumla
Renksiz ve kokusuz. Güller değil.
Taştan bir sırt derlenen
Derin şiirden, kemiklerden, topraktan.

MADRİGAL

Mucize miydi? Saçma düşünce.
İyi de ne denebilir
Bu derin neşeye,
Ruhun belirdiğini görmeye
Ağzının gülümseyişinde?

Seninki olsa
Anlardım.
Ama benimki ne arıyor orada?
Ayın eseridir bu olsa olsa
(Dünyalı işi değil ya)
Evet mucizeydi.
Ruhumun seninkiyle yürütmesi. Doğru söyledim.

NEŞE

Çıglıklar işittim uzaklardan
Aşkın sesiydi söylediği
Bedenin neşesi
Unutuluşu acının

Rüzgârlar derlendi
Ve yaz sundu bize kendini
Kaç meyve kaç kaynak
Bir de içimizi ısıtan güneş

Toplamıştım zaten yaseminleri ve hintsümbüllerini
Kolyelerim güldendi
Ve dans ettim yolun ortasında
Danslardı görkemli

Tebessümler sunulan
Herkes dönüyor etrafında
Ah en mutlağı mutlakların
Ah neşesi düğünlerin

"YOLCUYUM SENİN GÖVDENDE"

Yolcuyum senin gövdende. Sadece gövdende mi?

Pek kısa olurdu bu yolculuk

Hududunda gövdenin, söylemeseydi eğer çıplak bir ruh

Gerçek imgesini onun.

"ARINDIRAN SUYUM BENİM"

Arındıran suyum benim, berrak nehrim,
Düşler ve hakikatler teknem,
Gökyüzünden gelen taşım, ana kayam,
Koyu mavi kucağım gece olurken.

"AK MI GÖĞSÜN"

Ak mı göğsün yoksa yaldız mı teninin altı?
Keskin billur ya da top top güller
Göğsünün nasibi yangının işareti mi bunlar?
Amma olgun çilekler, o ne dinmeyen susuzluk
Hangi baş dönmesi bu ayaklanan kumullarda
Kanın rüzgârı suyu geri çeviren
Aklığın içinde kürek çekiyoruz, biz altın ölüler.

"AVUÇ AVUCA"

Avuç avuca,
Kalp kalbe ve ruhun tadı
Açığa çıkar bedenini en derininde.
Ten ayrılmaz zaten, kelimeler
Mutlak aynasıdır gerçeğin.
Bütün kelimeler söyleniyor bu tarafta.
Elin çizgileri açıyor yolu
Sağlam adımlarına uygun
Bu şehrin kraliçesiyle kralının.

1993 YILI

1975

*Mademki insanız ve insan deniyor bize,
ya olduğundan kısa
ya da olması gerekenden daha uzun anlatılacaktır hikâye;
fakat bu kitapta yalan bizim irademizden oldukça uzaktır.*

FERNÃO LOPES

*Bana öyle geliyor ki sesin artık eskisi kadar kısık değil,
üstelik daha özgür konuşuyorsun.*

DIDEROT

1

Kımıldamıyor diyebileceğimiz bir güneş yüzünden iyice kısalmış gölgeleriyle kişiler Dalı'ye özgü bir manzarada oturuyorlar

Güneş tablolar dışında olageldiği üzere hareket ettiğinde netlik azalıyor ışık da yerini bilmez oluyor

1993 günlerine gereken resmi yaptığına göre Dalı'nın bu kadar kötü ressam olmasının bir önemi yoktur

Manzarada insanların üstünde ve yanında duvar olmaşa da kapı yerine geçen iki dikey kalas arasında oturduğu o gün

Ne ev var ne de açılacak bir yeri olmadığından açılmayan kapı

Kapı yok sadece kapının boşluğu

Kişiler sayılarını bilmiyorlar sayılmadılar ama en azından iki kişi olmalılar çünkü konuşuyorlar ve paltolarının yakasını kaldırıyorlar soğuktan korunmak için

Geçen yıl kışın çok daha yumuşak daha hoş ya da zararsız olduğunu söylüyorlar bu söz 1993'te artık eskimiş olsa da

Böyle önemli şeyler söyleyip konuşurlarken

Kişilerden biri yere anlaşılmaz çizgiler çiziyor bir portre olabileceği gibi bir ilanı aşk ya da bulunamamış eksik bir sözcük de olabilir bu çizgiler

Güneşin kımıldadığı belli artık öyleyse manzara ilk satırda söylenenden çok daha az Dalı'vari

Dar ya da geniş bir gölge belki yere çakılı sivri bir taşın belki de eşini kaybetmiş olduğundan insanları yanına çeke-meyen kapıdan uzak bir kütüğün gölgesi

Yerdeki tozu işaret eden parmağa dar ya da geniş bir gölge dokundu ve başladı onu yemeye

Yavaş yavaş el kemiklerine geldi sıra ve başladı sonra da kolu kemirmeye

Birileri sohbete devam ederken

O sustu çünkü bütün bunlar acısız ve gece inerken oldu

2

Vebaranın bulaştığı şehrin sakinleri büyük meydanda toplanmıştı buraya büyük meydan deniyordu çünkü geri kalan her taraf harabeye dönmüştü

Kimsenin işitmediği bir emirle çıktılar evlerinden

Öte yandan en kadim yasalarda yazıldığı üzere gökten sesler geliyordu borular çalıyordu ve olağandışı ışıklar vardı herkes hazır bulunmak istiyordu meydanda

Bu veba salgını çok büyük olsa da dünyayı tamamen ele geçirmeden önce bir şeyler olabilirdi belki de

Velhasıl oradaydılar bekliyorlardı meydanda sıkıntı içinde ve sessizce

Bir süre sonra hafif ve zarif bir klavsen sesinden başka bir şey işitilmez oldu

Leipzig'te Johann Sebastian Bach tarafından iki yüz elli yıl önce bestelenmiş bir füğ

Umutsuz erkek ve kadınlar meydanın çatlak taşlarına çöktüğünde

Müzik uzaklaşıyor ve salınıyordu talan edilmiş kırların üzerinde

3

Ne kadar zamandır olduğu bilinmese de asansör çalışmıyor ama merdiven kullanılıyor hâlâ

Yukarıda olup biten giriş katını ilgilendirmese de yirminci kat hayatta kalmış birkaç kuşun ve rüzgârın malikânesi

Binanın binlerce bölmesinden birinde bir kadının dünya tarihinin en uzun iniltisini çıkarmaya devam ettiği ileri sürülse de

Yine bu bölmelerin başka birinde bir adamın tırnaklarının yeterince uzamasını beklediği

Ve uzamış tırnaklarını bastırıp gözlerini kafatasının öteki tarafından çıkaracağı o görünmez iniltiyi susturacağı ve yeni gözleriyle iniltinin ardındaki dünyayı göreceği söylense de

Fakat bu arada yol aşağı doğrudur eksi bir eksi iki eksi üç denen yeraltına ya da yerin altına ya da kasalara doğru

Eksi birle eksi iki arasında kalan asansör mübaşirle başmüdürden geriye kalana işaret eder

Birini diğerinden ayırmak ya da bunu sormak her ne kadar mümkün değilse de

Bütün kapılar ya tesadüfen açık kalmıştır ya da son anda açılmaları için zorlanmıştır

Bu nedenledir ki menkul kıymetler ile gayrimenkul kıymetler arasındaki fark ortadadır daha fazla ahkâm kesmeye gerek yoktur

Hava alacak biçimde yapılmış koridor ve salonlarda banknotlar birbirine hafifçe değen kuru yapraklar gibi hışırtıyla uçuşuyor

Külçe altınlar ise esrarengiz bir şekilde sönmeyen ışık altında parlıyor

Fosforlu ve zehirli bir çürük gibi

4

İçtima saatinden sonra evden çıkan adamın sorgusu on beş gün önce başlamıştı hâlâ sürüyor

Sorgucular her altmış dakikada bir günde yirmi dört soru sordular ve her bir soru için elli dokuz farklı cevap istediler

Yeni bir yöntem bu

Verilen elli dokuz cevap arasında doğru yanıtın olmaması imkânsız onlara göre

Hangisinin doğru olduğunu ve geri kalanıyla ilişkisini keşfetmek için bilgisayarın dirayetine bel bağlıyorlar

Adam on beş gündür uyumuyor ve bilgisayar yeter doktor da daha fazlasına ihtiyaç yok demedikçe uyumayacak

Ebedi uykusuna yatana dek

İçtima saatinden sonra evden çıkan adam neden çıktığını söylemeyecek

Sorgucularsa hakikatin altmışıncı cevapta olup olmadığını bilmiyorlar

Bu arada işkence devam ediyor ta ki doktor hükmedene dek

Artık uğraşmaya değmez

5

İnsanların yaşamaktan vazgeçtiği şehir şimdi onların istilası altında

İstila kelimesine abartılı dememek lazım

Bir sözcüğün kusursuz eşanlamlısının olup olmadığına dair eski tartışmayı alevlendirmek istemeyiz ama kuşatılmış kelimesi ya da başka bir eşanlamlı kelime de abartılı olurdu

İnsanlar sadece şehrin civarında dolaşıyorlar ne içine girebiliyor ne de uzaklaşabiliyorlar

Gece kelebekleri gibiler ama onları çeken şey şehrin uzun süre önce sönmüş ışıkları değil

Çatıların ve saçakların şekilsiz silüetiyle televizyon antenlerinin kördüğüm olmuş ağından uzaklaşamıyorlar

Gündüzün devasa yokluğunu koruyor şehir kapıları

Vaktiyle insanların yaşadığı sokaklarda şimdi derin bir sessizlik var

Şehirde sadece kurtlar yaşıyor

İnsanların dışarıda kurtların ise içeride oluşuyla doğal düzeni tersine çevrilmiş olayların

Gecedен önce hiçbir şey olmuyor

O vakitte kurtlar insan avına çıkıyor ve daima birini yakalıyor

Yakalanan nihayet şehre girmiş oluyor geçtiği yerlerde kandan bir patika

Daha mutlu zamanlarda orada akrabalar ve dostlar arasında yemekler entrikalar iftiralar

Bir de kurt avları

6

Yeryüzünde hiçbir yer ille de oraya gitmeyi gerektirecek kadar güzel değildir

Fakat günün her saatinde insanların gruplar halinde heykeller sokağı istikametinde yürümesinin bir nedeni olmalı

Bütün yollar heykelleri tastamam olup hiçbiri buradakilerle kıyaslanamayan Roma'ya değil de bu sokağa çıktığına göre gerek yok sokak rehberine ya da haritaya

İnsanların en çok yürüdüğü yollarda yere bakıp da görmemek mümkün değil yol kenarındaki dışkı ve su birikintilerini

Güneş hızla kurutuyor onları ve yağmur bir daha ıslatmasa da toprak bakırlığına dönemiyor tekrar

İnsan sonunda yönünü pusulasız bulmayı öğrendi daha önce oradan geçmiş birinin izinden gitmek yetiyor ona

İnsanlar gürültülü bir sohbe dalmışlar ara sıra biri gruptan ayrılıp kenara çöküyor

Bu sırada ötekiler adımlarını yavaşlataarak ağır ağır uzaklaşıyorlar yola işaret edecek bir iz bırakmadan

Son ufuk geçildiğinde orasıdır heykeller sokağı

Civarda hiç dışkı yok

Elli kadar heykel var orada her bakımdan inanılmaz beyazlıkta olsalar da ışıkla gölgenin almasıık oyunlarıyla kımıldıyor uzuvları ve yüzleri

Uzaktan gelip oradan geçenlere nasıl olabileceğini gösteriyorlar insanın

Çünkü hiç böyle olmadıklarını düşünmek için gerekçeleri var

7

İşgal birlikleri komutanının genelkurmayında bir büyücü var

Fakat askerlik şerefi başka durumlarda gönül indirse de doğaüstü güçleri savaşı kazanmak için kullanmayı her zaman engeller

Büyücü sadece işgal birliklerinin komutanı kamçı kullanmak istediğinde müdahale eder

Böylesi durumlarda ikisi birlikte şehrin civarında yüksek bir tepeye çıkar gizil güçleri çağıran büyücü onlar aracılığıyla şehri bir insan boyutuna indirger

Bunun üzerine işgal birliklerinin komutanı kolunu alıştırmak için kamçıyı üç kez havada şaklatır hemen ardından da yorulana dek şehri kırbaçlar

Bir kenarda saygıyla olup biteni seyreden büyücü zıt gizil güçleri çağırır bu arada ve şehir doğal boyutuna geri döner

Bu olay her meydana geldiğinde sokakta karşılaştan şehir
sakinleri yüzlerindeki bu kırbaç izlerinin ne olduğunu sorar
birbirine

Kimsenin onları kırbaçlamadığından ve buna rıza göster-
mediklerinden öylesine emindirler

Bugün büyük bir savaşa girişileceği kararlaştırılmıştı ve öngörülen sayıda ölü çıkacaktı

Ölümün kesinliği bir savaşı asla engellemez hele ki kaygıların mahkûm edilip bastırılmadığı 1993'te

Kaygısız zalimlerin zulüm görenlere kaygılanmamalarını öğütlemesi değildi bunun sebebi

Bunun sebebi âdet olduğunun aksine iki taraftan neden eşit sayıda ölü çıkacağına ancak savaşın sonunda öğrenilecek olmasıydı

Bunun sebebi sonunda nefretin kadınların bedenine girmiş olmasıydı

Zulüm gören erkekler öldüğünde yüzlerce yıllık savaş emirlerine uygun olarak zalimlerin kadınlara tecavüz edebileceği görülecekti

Bütün bunlar sayısız kez meydana geldiğinden tecavüz dile getirilmesi değil teslim olunması gereken şeydi

Bu yüzden yere serilmiş sıra sıra kadın ilgisizce bekliyor görmeyi zalimlerin tecavüzünün neye benzediğini

Bizzat kendileri kaldırıp eteklerini sunuyorlar nemli vulvalarını güneş ışığına ve gözlere

Sessizce katlanıyorlar saldırıya ve açıyorlar kollarını öfke kanda dolaşıp giderken bedeninin merkezine

Zalimin bile geri çekilmesi gereken bir son an vardır

Fakat iş işten geçmiştir ani ve kesin bir boşalmayla

Tam da kasılmanın askerce patlayacağı anda nefretin öfkeli vulvalarda doğurduğu dişler

Zalim ordunun penislerini kökünden keser ve zulüm gören erkeklerin başları uçurulurken yüzlerindeki küçümseme ifadesinin aynısıyla dışarı tükürür vajinalar penisleri

Diğer kadınlar kutlarken adil zaferi bir kadın yumuşak bir hareketle çıkardı boşalacak zaman bulmuş kesik organı

Ve elleriyle sıkıp onu uzaklaştı düzlükten dağlara doğru

9

Şehirde yaşamasına izin verilmiş olanlar her gece üç kez sayılıyorlar

Evlerin kapıları bu nedenle kapanmıyor aslında ama aceleci bir gözlemci altın çağın samimi alışkanlıklarına dönüşümünü düşünebilir

Elbette bu tartışmalı bir konudur

Sorgucuların zaman yitirmemesi için kapıların sürekli açık olması önemlidir

Gayet önemlidir çünkü daha önce dediğim gibi üç kez sayım yapılır

İlki zorunlu yatma vaktinden iki saat sonra geceyarısı

İkincisi saat üçte ve üçüncüsü gökyüzü daha aydınlanmamışken şafakta

İnsanlar yaz kış üstleri açık ama mümkün mertebe giyinik yatarlar bir bacağın dizden aşağısı ve soluk almak için yüzler hariç

Mümkünse başlarını örtüp sadece bacaklarını açıkta bırakırlar

Çünkü sorgucular nadiren uyuyan bu insanların tenine dokunmak zorundalar

Birinci sayım farelerle yapılır ikincisi yılanlarla üçüncüsü örümcekler

Soğuk ve pul puldur yılanların dokunuşu ince tırnaklı pençeleri ürpertse de şehir sakinleri farelerle yılanları tercih ederler

Çünkü en korkuncu örümcekler

Geometri ve matematik dehası olsalar da titrek ve uzun bacaklarıyla korku içindeki yüzlerin üzerinden geçerken çoğu zaman sayımı suistimal ederler

Her gece şehrin iki üç sakinini delirtirler

10

Morfolojik olarak uygun değiller ama bazı insanlar toprağın altında yaşıyacaklar

Böylesi fiziksel sınırlamalara dayanabilmek için kapalı gökyüzünde köstebek tekniğini kullanacaklar

Zaman içinde tırnaklarının uzayacağı ve güçleneceği doğru olsa da

Asla derin tüneller kazamayacaklar

Güneşten uzaklaşmanın bir bedeli olacaktır muhtemelen

İnsan bu alanda hiç ilerleme gösteremese de tünel kazmak için kör köstebekten daha fazla gerekçesi olmalıdır ya da en azından onunki kadar

Bu nedenle kolaydır dış dünyadan uzaklaşan bu insanların kazdığı tünelleri keşfetmek

Günüşiğine yakın kazma kaygısıyla yerkabuğuna geri döndüklerinden gizlendiğini sanan devekuşu gibidirler

Yazgıya inanan tatlı su kabuklularının kumsalda bıraktığı iz karşısında kuşkuya kapılabilir insan ama zalimler tünelin bu iki ucu arasında kuşkuya kapılmazlar

Çünkü nerede toprak daha yumuşaksa gizli olan orada hareketlenir yavaşça

Tırnakları uzun ama cesareti yetersiz insanın omzuna dimdik saplanırverir bir mızrak ya da bir kazık

İyi bir tuzaktır yüzeyde kazılmış tünel

Böyle yaşamayı seçmiş olan insanlar mızrak ve kazık isabet etmeden önce anlarsa eğer aşağıya ve derine kazmaları gerektiğini

Zalim tam öldürecekken gömülerek ölür ve başlar kayıplar eşitlenmeye

Basit ve gerekli adalet adına

11

El konuğu Őehirdeki bütün termometrelere ve ölüm cezasıyla yasaklandı termometre sahibi olmak

Tek bir açıklama yok işgalcinin gazetesinde ya da فرمانlarda

Hiçbir radyo ya da televizyon muhabiri yetkililerin yazdırdığı emri okurken herhangi bir yorum eklemeye cüret edemedi

Termometrelerin ortadan kaybolması sayesinde çocuklar ilk kez sıcak alınları üzerinde babalarının ya da annelerinin elinin serinliğini hissettiler

Yine de sanki bir Şey kazanılmıştı

Ta ki halk sonunda termometrelerdeki cıvanın alınıp başka bir amaçla kullanıldığını ve geri kalan parçaların da atıldığını anlayana dek

Şehrin kenar mahallelerinde yaşayan ve bu nedenle güneşin doğuşunu görebilen kişiler

Nihayet dünyanın sonunun geldiğine inandılar çünkü portakal rengi yaşlı güneşin her tarafından yükseliyordu halesi kül rengi soğuk ve kara bir küre

Şehri gözlemeye başlayacak büyük gözün ilk belirişine bu kişiler tanık oldu sadece

Onu ilk boyutunda görenler sadece dı

Gerçek güneş ufukta biraz yükselince doğıldı cıva küresi dört bir yana ve bölündü iki dört sekiz on altı otuz iki yüz küreye

Küreler sessizce yer değiştirdi havada ve bölünmeye devam ettiler şehir sakinlerinin sayısınca

Hiç uyumayan bir göz oldu her bireyi gözetleyen nöbetçi göz

Fakat anneler ateşli çocukların alınlarına ne zaman ellerini koysalar cıva küresinin üzerine bir tür örtünün indiğini fark ettiler

Bu sırada merkez bilgisayar genel bilgiyi yalanladı alışılmadık veriler olarak

Nedenin bu olduğuna inanılmasa da işgalci ordunun bir taburu kısa süre önce iz bırakmadan kayboldu

12

Felaketin sonuçlarından biri evcil hayvanların bir anda evcillikten çıkması oldu

Söz konusu durumun ilk kurbanı işgalcinin atadığı valinin karısıydı

Sıkıntılı vakitlerde kadını eğlendiren eğitilmiş maymun onu bahçe kapısında çarmıha gerdiği sırada tavuklar da kümesten çıkıp ayak tırnaklarını gagalamaya başladılar

Birçok masum yaşlı kadın maruz kalınan saldırının anısına hadım edilmiş horozlarca galandı

Birçok çocuk da dallardan ve yükseklerden kendini taş gibi fırlatan kuşların sivri gagalarıyla kör kaldı ne yazık ki

Evcil hayvanlardan yoksun kalan kişiler hummalı bir şekilde çiçek yetiştirmeye girişti

Kısa süre önce görülen etçil gül vakasına itibar edilmezse çiçeklerden bir kötülük beklenmezdi

13

İşgalciler hapishane sisteminde binalar dâhil baştan sona reform yaptı

Yeraltı hücreleri zindanlar karanlık koğuşlar depolar yüksek duvarlar demir kapılar kaldırıldı

Eski hapishanelerin yerine hepsi şeffaf camdan altı kuleli binalar inşa edildi

Sadece kapı kilitleri ve sürgüler opaktı

Her hapishanede tıpkı arı kovanı gibi yüzlerce altıgen hücre vardı

Her mahkûm öteki mahkûmlarca gardiyanlarca ve başka bir eğlencesi olmayan şehirce görülmeli ve görünür olmalıydı

O güne dek kimsenin umursamadığı düşünülen şey herkesin en ciddi meşguliyeti oldu

Nazik gözlerden özür dileyerek zevke uygun olarak yemek yemenin sıçmanın mastürbasyon yapmanın seyircisi eksik olmaz

Günüşığında icra edilen sorgu seanslarının ve işkencenin de

Yeni cezaevi sisteminin gözleme serbestliğini kabul ettiği ve kendini herkesin tanıklığına sunduğu herkesçe bilindiğinden

Ancak bütün mahkûmlar uyuduğunda ve görececek bir şey kalmadığında duvarlar yeniden opaklaşır

14

Dört bir yöndeki nöbetçiler kırlarda dolaşıp duran kabilenin ya da insan sürüsünün yorgunluktan uyuyakalmasını engelliyor

Kuzeyde bir adam güneyde bir kadın doğuda başka bir adam ve batıda ikinci kadın

Bağdaş kurmuş oturuyorlar her gölgeyi dikkatle izliyor ve tehlike olduğunda çığlık atıyorlar

Ne var ki zalimler karanlıkta saldırmaktan hoşlanmadığından geceler çoğu zaman sakın fakat soğuk geçiyor

Gün doğduğunda kabile dağılıyor ana yönlere uygun dört gruba ayrılıp hayatı korudukları için nöbetçilere teşekkür ediyorlar

Sonra kuzeydeki adam ile güneydeki kadın doğudaki adam ile batıdaki kadın cinsel organlarını birleştiriyorlar çünkü her sabah böyle olması gerekiyor kararlaştırılmış

Birleşirlerken unutmadıkları tek şarkıyı söylüyorlar

Kabilenin farkında olmadan umut bağladığı dört çıplak
bedenin üzerinde yükseliyor güneş

Bu sırada ilk şenlik ateşi yanıyor ve odunların mavi du-
manı göğe doğru yükseliyor

15

Her şeyin başlangıcı ve sonu olan denizi de unutmamak
lazım

Açıktır ki 1993 günlerinde pek az insan dünyanın ilk
zamanlarını hayal edebilmektedir hâlâ

Toprağın üzerinde hiçbir hayvanın koşturmadığı gökte
henüz hiçbirinin uçmadığı zamanlar

Bitki adına layık hiçbir şeyin tekinsiz toprağı delip çık-
madığı zamanlar

Bu sırada devasa deniz çukuru felsefe taşının simyasını
oluşturuyor o taş da her şeyi hayata dönüştürürken bazı
şeyleri altına çeviriyordu

Keza 1993 günlerinde de gelecekteki en uzak gelecek
imkânsız görünüyordu

Denizin metruk kıtaları kapladığı ve dünyanın uzayda buzlu bir ayna gibi parladığı zaman

Bir daha bitki olmayacak hiç deniz yosunları hariç hayvan olmayacak hiç en büyükler ve zaten can çekişen balıklar hariç

Şu anda insanlar dalgaların güçlü sesi önünde gözyaşı dökmek için arıyor denizi sadece

Tek sıra halinde diz çökmüş kolları açık yüzlerini rüzgârın ve yosunun azotuna sunuyorlar

Şimdi onları yeryüzüne dağıtmış olan bu korkunç sefaleti sağır edici bir haykırıyla dile getiriyorlar

Sonunda sustuklarında ise katlanabildikleri dehşet karşısında şaşkına dönüyorlar

Deniz aniden yatışıyor ve bir uçtan öteki uca hafif bir mırıltı olan biteni tekrar düşünüyor

Denizin tekrar kabarmasını ve ilk ölüden bu yana geçen zamana denk bir cesareti dışlamıyor aslında bu olaylar

Yoksa ne insanlar tekrar bir araya gelebilir ne de işgal edilmiş toprağın sarp yoluna tırmanabilirlerdi

16

Günün herhangi bir saatinde meydana gelebilirdi

Güneş battığında sürü yer değiştirip çorak ve zorlu düzlüğe geldiğinde

Ya da sarp kayalardan birinin gölgesindeki geçici bir serinlik sayesinde mesafeli durabilen dünyanın kötülükleri boy verdiğinde

Ya da acınası alacakaranlık uzaydaki yavaş bir erimeyi ortaya serdiğinde

Fakat sadece korların kırmızı gözünün insanlara üzüldüğü mağaranın şaşkın karanlığında geceydi

Orada gazlarla terle dışkı ve meniyle nemli bedenlerin kokusu

Orada bitmek bilmeyen uykusuzluklar intiharla çözümleniyordu

Aniden bir adam okuma bilmediğini fark etti

Boş yere hatırladı harfleri boş yere belleğinde birleştirdi

Bunlar Mars'ın Merkür'ün ya da Pluton'un karanlık çizimlerindeki kör izlerdi ya da Betelgeuse gezegen sisteminin yazısına dâhillerdi

İnsani ve kardeşçe olan hiçbir şey yok ekmeğin ve tuzun ortak zevkinden başka

Güneş doğup da sürü açık havaya ve hapsedilmiş dünyaya çıktığında

Adam bir cenin gibi iki büklüm oturdu toprağa

Geceleyin içine tohumunu atan cüzam okumayı bilse-
ler bile arkadaşları tarafından hiç fark edilmeyecekse eğer
direnmeden ölmeye söz verdi

Küçümseme savaşının en korkunç silahı filler oldu

Çünkü o zaman şehrin işgalcileri kırlardaki ürkmüş ve gökyüzü ile gökyüzü arasına sürüklenmiş insan sürülerini takip etmeye tenezzül etmediler

Hayvanat bahçesindeki bütün hayvanlar daha önce hiç görülmemiş kimyasal karışımın etkisiyle felç oldular

Ve hatta büyük teşrih masaları üzerinde canlı canlı açılıp iç organları boşaltıldı ve derin kanallarda akan kan toprağın dibine kadar inip oradan da sadece belli başlı fahişelerin banyolarını doldurmak için çıktı

Böylece imal edilen deri kas kütlesi ve iskeletten asla hata yapmayan elektronik devrelerle kemiklere bağlanmış iç düzeneklerden hayvanlar oluştu

Ve bütün bunlar merkezi bilgisayarın dalga uzantısında olduğundan içine nefret programıyla aşağılanmaların belleği de kondu

Bunun üzerine şehrin kapıları açıldı ve hayvanlar insanları yok etmek üzere dışarı çıktı

Ne uyumaya ne yemek yemeye ihtiyaçları vardı insanlarsa ikisine de

Dinlenmeleri gerekmiyordu insanınsa en iyi bildiği şey korku ve yorgunluktu

Küçümseme savaşı denen buydu çünkü savaş kana karşı kanla yapılmıyordu

O zaman bu savaşın en korkunç makinesinin fil olduğu söylendi

Sirklerde neden bunca terbiye edilip gülünç düşürüldüğünü belki de koca heybetiyle saçma bir topun üzerinde dengede durduğunda ya da seyircileri selamlamak için arka ayakları üzerinde kalktığında anlamıştı

Bu sırada işgalcinin baş âlimi anlatılan olaylar dikkate alındığında şaşılacak bir şey olmadığını söyleyerek bilgisayarı bile güldüren bir hipotezi ısrarla ileri sürmekteydi

Karargâh olarak seçilen yeni yerin yakınında ateşi getiren dört kadın umutsuzca haykırdı

Aniden ölen kimse yoktu işgalcilerin kaçak çetelerin üzerine fırlattığı mekanik kartallar kimseyi göğe kaldırıp aşağı bırakmamıştı

Fakat ateş sönünce en fazla korkulan bahtsızlık meydana gelir çünkü bu bahtsızlıkla birlikte yalnızlığın dondurucu karanlığında çaresiz dehşet zamanı başlar

Ve eğer yeterince cesaret gösterebilirlerse işgal altındaki şehirlerde yeni bir ateş yakma niyeti sürünün yarısını kesin telef eder

Küllerin etrafında toplandılar şefi de hemen oraya yatırdılar ve dört kadın taşlandı fakat ölünceye kadar değil

Çünkü zulüm görenler öleceklerinden o kadar emindiler ki hayata saygı duyuyorlar ve belki de sırf bu yüzden o kadar kolay ölüyorlardı

Yıldızların soluk ve uzak ısıltısı altında bütün grubun koyu bir leke halinde topladığı ilk karanlık gece böyle başladı

Her zamanki gibi günün sonunda sayım yaptılar ve bir kişinin eksik olduğunu fark ettiler

Bunca büyük sefalete rağmen bu kadarcık bir şey için ağlayıp sızlamaya başladıklarında

Bir çocuk kabileden bir adamın ateş söndükten sonra batı istikametinde uzaklaştığını söyledi

Gece çamur gibiydi çünkü yıldızlar uzaktı ve soğuktu parıltıları

Ve ertesi gün doğup geçerken oradan hiç kımıldamadılar yemek yediler uyudular ve bazıları o kadar korkmamak için cinsel organlarını birleştirdi

Başka bir gece uyandı topraktan ve güçlü kuvvetli on adamı dizleri üzerinde sürükleyerek mekanik kurtlar geldi

Ancak güneş belirmeye başladığında uzaklaştılar ve ölü-lerin yaralarından kan damlarken uzaktan uludular demir- den gırtlaklarıyla

Bu sırada hayatta kalmış erkek ve kadınlar kızıl diskin üzerinde büyümekte olan siyah bir nokta görünce güneşin de söneceğini sandılar

Sonunda onlara doğru koşan adamı yani iki gece önce onları terk etmiş olan arkadaşlarını fark ettiler bu adamda da vardı ışıklı bir nokta

Kaldırdığı kolundan yayılan alev çaldığı güneş ışığının ateşiydi

Şehrin sakinleri işgalcinin tahakkümüne alıştığında

Bilgisayar tıpkı elli yıl öne Auschwitz'te ve başka yerlerde kola yapıldığı gibi herkesin alnından numaralanmasına karar verdi

Operasyon acısızdı bu nedenle ne direniş oldu ne de kimse karşı çıktı

Aslında sözdağarı dönüştüyordu kızgınlık ve öfke ifade eden kelimeler unutulmuştu

Böylece şehir sakinleri 1'den 57.229'a kadar numaralandı çünkü şehir küçüktü ve işgal edilen bütün şehirler arasında deney alanı seçilmişti

İki ay sonra bilgisayar şehrin her bir sakinine uygun gördüğü numaraya uygun davranış değerlerini ve farklı ruh hallerini kaydetti

1 ile 1000 arasında olanlar tam bin küçük parselle bölünmüş olsalar da hepsi kendinden gayet hoşnuttu

Kimse kendinden yüksek numaralı olanı otorite kabul etmiyordu 57.229'un köpeklerle yemek yemesini ve hiçbir kaddın onunla yatmak istemediğinden mastürbasyon yapmak zorunda kalmasını bu durum açıklıyordu

1'den 9 numaraya kadar olanlar kendilerini şehrin şefleri kabul ettiler ve işgalciler gibi giyindiler

Fakat 1 numara kendisine altın bir yüzük yapılmasını emretti güç ve otorite işareti olarak bunu alına asacaktı ve 2 numaradan itibaren bütün başların önünde eğilmesi için bu işaret yeterli olacaktı

Ancak bu numaraların geçici olduğunu ve yirmi dört saat içinde hepsinin silinip ters sırayla yeniden belireceğini sadece bilgisayar biliyordu

İşgal altındaki halkın soyunu kurutmak için mekanik hayvanlar kadar iyi bir yöntemdi bu

Böylece ölüm gelene dek her aşağılama bire yüz ödetilmiş olacaktı

Bu sırada işgalciler hâlâ işe yarayan gösterilerle eğleniyorlardı

Bütün musibetler kabilenin üstüne çoktan çökmüş olduğundan artık ölümden umutla söz edilir olmuştu

Toplu intiharın oylanıp karara bağlanmasına az kalmıştı

Sonsuz düzlükten gelen güvensiz sesler adım adım susar olmuştu sanki sonraki durak sondu ve bu biliniyordu

Gece yarısı bulutlar göğü kaplarken ağır ağır yağan bir yağmur yerleri çamurla insanları da kederin en koyusuyla kapladı

Yerlere kazıklar çakıldı bunlar taşınır konutların direkleri oldu ve üzerlerine pek az kişinin böylesi barınaklara itibar ettiği zamanlardan kalma bezler kondu

Sefil sürü bu haldeydi doğal otlaklarına taşlı tepelere ve şimdi de kafatası kemiklerini törpüleyen bir yağmurun süngersi serinliğine sürülmüş grup bu haldeydi

Sonsuza dek birbirini seçmiş olan adamla kadın göğü kapatan orman istikametinde uzaklaştı geceye doğru

Çünkü sefalet diz boyuydu ve ölüm eğer kurban kendini gösterirse kimi zaman çok hızlı geliyordu

Ama öyle olmadı ve ağaçların altındaki büyük karanlık korkuyu arttırdıysa da gene de çok fazla değildi

Bunun üzerine birbirine sarılmış adamla kadın tek kelimeden etmeden yalvardı

Çekinerek yaslandıkları ağaç kimsenin bilemeyeceği bir nedenle açıldı ve onları içine kabul edip özsuyla kanı birleştirdi

Bütün üzüntüler o an sona erdi yapraklardan ve ağaç gövdelerinden besin gibi akıp giden yağmur köklerin ağır ağır çalıştığı toprağa dek uzandı

Böylece gece kâbus tanımayan bir huzur içinde geçti

Fakat güneş doğduğunda kabilenin bulunduğu yerden büyük bir gürültü çığlık metal kanat ve uluma sesleri duyuldu

Ağacın içinde birbirine sarılmış adamla kadın kardeşlerinin bir kez daha işgalcilerin ve vahşi hayvanların saldırısına maruz kaldığını bildiler

2093 yılında bir ağacın yüz yıl önce ormandan çıkıp köklerinin üzerinde yürüdüğü dallarını halat ve muzrak sivri yapraklarını da ok gibi kullandığı hâlâ anlatılacaktı

Ağacın kökleri üzerinde yürüyerek kabilenin yanına gittiği de söylenecekti

Geri kalan erkek ve kadınlar geceleyin ya da güneş yakıp kavurduğunda onun altına sığındılar ve ilk zamanlar ölümün hâlâ kabilenin kaderi olduğu o gece sonsuza dek kaybolmuş arkadaşlarını unutmadılar

Bütün bunlar 2093'ün daha mutlu zamanlarında anlatılacaktı

21

Açlığın ve soğüğün basit dilini yeniden öğrenme gereği
şaşırtmaz kimseyi

Sabah ve akşam kelimelerini gökyüzünde yıldızların yolunu ya da sadece dağın yüzünü söyleyen kelimeleri de

Çünkü bilinen şey duyumlardır yoksa onları ticarete yararlı ya da yalnızca katlanılır kılan sözler değil

Eğer geceleyin dinlenirken bir kadın bir erkeğe doğru çekilir de her biri daha fazlasına değil sadece kendi zevkine özen gösterip birlikte bir süre suskun kalırsa

Ne ikisi ne de dalgın dalgın bakan öteki erkek ve kadınlardan biri

Aşk ya da arzu ya da intihar istenci der buna olsa olsa erkeklik organlarının ıslak vulvalara doğru yavaşça kalkışının çoğalmış aynasında kalmış mekanik bir hareket yalnızca

Yaptıkları bir şey yol açar buna kalkar penis ve ıslanır vulva çünkü her şeyin nasıl sonuçlanacağı önceden bilinse de taklit etme istencini arzu değil içgüdüdür yönlendiren

Sadece bu yüzden kimi zaman mağara iniltiyle dolar ve yere uzanmış silüetler titrerken çocuklar dikkatle bakarak giderek zavallılaştan hareketleri taklit eder

Kimsenin söylemeye dili varmıyordu ama herhangi bir yerde karşılaşmış olabilecek yaşamla ölümün yüzlerinin bir köşede keskin ve acımasızca birleştiği yoğun zamanıydı kederin

Belki de tam şu anda dar bir yolda karşılaşan bir erkekle bir kadının bakışmalarındaki farklılık

Birbirlerine bakmayı ya da birbirlerini görmeyi sürdürürlerken kanun burgaçlanması damarların sıkışık tünellerinde

Bir dahaki sefere nihayet rastlaşacaklarını bilen insanların sakinliğiyle

Belki de bu sessizlik şiirle değil yavan bir yazıyla genişleyen ciğerlerin soluk borularını açma çabası

Tekrar başlatmak için ilk kelimenin acıyla doğuşunu

Ve eski tanrılar işe yaramadıkları için öldüklerinden insanlar hep var olanlardan başka ve zorunlu olmadığından dolayı da gizil tanrılar keşfettiler

Bu tanrıların ilki bir dağdı çünkü en yüksek ucunda göğün ağırlığını taşıyordu

Başka zamanlarda yaşlı tanrıların yaşadığı ve kendi insanlıklarından ancak küçümseyerek kurtulabildikleri için babadan oğula insanları küçümsedikleri aynı gökyüzüydü bu

İkinci tanrı güneşti çünkü tekerleğin yeniden keşfini ona borçluydular her ne kadar aynı nedenle aya tapan kabileler olsa da

Aya tapanlar ayın dörtte bir küçüldüğü ya da büyüdüğü zamanlarda gözlerini yere indiriyorlardı kuşkusuz

Bu durum her kabilenin daima başka tanrıyı değil kendisininkini tercih ettiğini kanıtlıyordu

Fakat yeni mitoloji der ki günün birinde bir adam dağın en tepesine çıktı ve böylece göğü sadece kendisinin kaldırdığını gördü

Başka biri ise güneş ve ay olan tekerleri yakalayıp onları artık parlamayacakları uzaklara fırlattı

Geriye tanrı denebilecek sadece nehir kaldı çünkü insanlar ona ellerini ve yüzlerini soktular ve sudan çıktıklarında gözlerinde yıldızlar vardı

Böylece gözyaşının ve terin birbirine karıştığı çalkantı içinde sular göğü ve güneşi taşıdı

Ve suyun içinde yaşayan yeşil bitkiler de ürperdiler yeryüzünün henüz alışmadığı bu insan kokusunu taşıyan rüzgârdan

Elektronik her şeye yetmediğinden işgalcinin kullandığı bilgisayarlar insan etiyle besleniyordu

Bu yüzden de insan kurban törenleri işin içine giriyordu bu durum zaman içinde kurbanların rızasıyla işgalcinin işine yarayan bir dine dönüşebilirdi

Fakat insan beyninin hiçbir parçasının bilgisayarların besin odasına girmeyi kabul etmeyeceği elbette biliniyordu

Aksi takdirde şehirlerin dışında ve içinde yaşayan insanların şimdinin kaba araçlarıyla olduğu gibi geleceğin ince-likli araçlarıyla da işleyen karmaşık yıkım sistemlerinde bozukluklar meydana gelecekti

Bu olası tehlikeyi önleme amacıyla işgalcinin en iyi teşrihçileri bilgisayarların beslenmesinden sorumlu vergi müfettişi olarak terfi ettirildi

Çelik dişler giydirilmiş sterilize odanın içine insan eti günde üç kez atılarak titizlikle gözlendi

Gösterilen bu ihtimam sayesinde genel idare düzenli bir şekilde işledi ve elde edilen sonuçlar binde iki dizyem sapmayla öngörülere denk düştü

Beyni istisna sayarsak eğer insan etinin her türlü işgalcinin tahakkümünü beslemek için var olan en iyi şey olduğu artık söylenebilirdi

Bununla birlikte o gün görevli müfettiş fark etmemiş olsa da odaya sokulan kesik bir el parmaklarının arasında yüz milyonlarca nöron içeren grimsi bir kütle tutuyordu

O zamana dek şehrin dışından olağanüstü haberlerin gelmediği doğrudu ama

İlk kez şehrin içinde işgalci bir asker bir mektup bırakarak kendini astı mektup komutanı tarafından okunamadı çünkü mektubu götüren asker ilk pusuda öldürülmüştü

Bu sırada bilgisayar kendi içindeki bütün programları değiştirip bütün belleklerin yerine başkalarını koydu ve saldırı gizlice hazırlandı

Tam o sırada güvenlik yetkilisi devriye nöbetine çıkıldığını ve bir vukuat olmadığını kaydetti deftere

Ağaçların en alçak dallarından güçlükle koparılıp yapılmış kaba sopalardan ve nehir yataklarından toplanmış taşların keskin kenarlarından başka silah yok

Geceden ya da kabilenin kıvrılan uzun bir yılan gibi sızdığı boğazların karanlığından başka sığınak yok

Orada mekanik kurtların saldırılabileceği yer yok çınlayan yüksek kayalıklar arasında gerçek bir  aylağın mekanik bir kartalla d v ş p onu yendiğini görmek mümkün

Çünkü kartal sadece insanlara saldırmak için programlanmış tıpkı içeri giremediklerinden dar boğazların ağzında öfkeyle haykıran filler gibi

Bilgisayar mekanik hayvanlarla bağ kurarken hal böyleydi

İletişim kesildiğinde ise tamamen işe yaramaz hale geldiler u anlar düşüp parçalandı yerde s r nenler felç olup devrildi

Yedi gece sürdü dağın labirentlerindeki yürüyüş yedi gün uyudu kabile ve başka kabilelerle birleştikleri mağaralarda hayvanlarla ve başka insanlarla mücadele eden insan resimleri keşfettiler kimi zaman

Sekizinci günün şafağında kendilerini açık alanda buldular ve ayakta kımıldamadan duran bir aslan gördüler

Kurumuş kanatlarını çırpıp iki gerçek karga aslanı ölü ayağından çekerek parçaladı karnın ve uzuvların mekanizması ve çürümüş kalp gibi karanlık bir tel düğümü çıktı ortaya

Bunun üzerine kabileler geceyi beklemek üzere yeniden boğazda toplandılar ve bir mağaranın duvarına kimi adamlar aslanı ve uçan kargaları resmettiler dip tarafta da silahlı bir şehir vardı

Ardından ellerinde kaba sopalarla kendilerini çizdiler ve iki yatay çizgiyle sınırlanmış göğsün şeffaflığında canlı bir kalbin olması gereken yeri belirttiler

Çok uzun zamandır bir bebek doğmamış olsa da semereli bir dünyanın anısı tamamen yitirilmemişti

Ve daha yerleşik bazı kabilelerin çok eski zamanlardan kalma bazı büyü ritüellerini yeniden keşfettiği de vakiydi

Bu nedenle aybaşı olan kadınlar ekili tarlalara koşturuldu ki bacakları boyunca boşalan kan toprağı yaşamın kanıyla ıslatsın ölümün değil

Çıplak koşan kadınların bıraktığı izi erkekler toprakta özenle örtüyordu ki bir damlası bile güneşin zararlı ısıyla kurumasin

Günün birinde uzaktan hamile bir kadın geldi karnı burundaydı ve doğurana dek orada kalmasına izin vermeleri için yalvardı

Doğmak üzere olan bu bebek elbette değerliydi ve annesine derme çatma kulübelerin en iyisi verildi iki yaşlı kadın doğuma yardım etmek için onunla kalıyordu

Fakat bebek doğmadan önce kabileden seçilmiş bir erkek hamile kadınla birleşti

Bu şekilde her şey orada başladı başka yerde değil bu insanlarla başkasıyla değil sadece şimdiki zamanla ve gelecek zamanla geçmişle değil

Birkaç gün sonra bebek doğdu ve o andan itibaren hüzünlü şenlikler yapılmaya başlandı ve bütün kadınlar hamileliğini ilan etti

Fakat bebeğin annesi o gece ortadan kayboldu uzakta dağ aşmış olan kabileler düzlükten silahlı şehre doğru aynı gece ilerlemeye başladı

Dağın eteği ile şehrin ilk kapısı arasında pek çok erkek ve kadın öldü

Çünkü zaferlerin koşulu budur her zaferin bedeli otuz yenilgidir sıradan bir yaşam için iki yaşamın hızla yok olması gerekir

Kendileri de unuttuğundan adlarını bilmenin mümkün olmadığı ölümler kaldı geride

Gözün gördüğü şeyi elin de onaylayacağını bilmesek de sadece insan olmalarının hatırına onlara yeniden kadın ya da erkek deniyordu

Topraktan çıkarıldıklarında sanki ölmenin azabını dile getirir ya da kişinin kendini bütünüyle yitirirken tamamen hatırladığı bir şeyi ezbere murıldanır gibi açtı ağızları

Omuzların üzerinde toprak sertliğinde duran o yuvarlaklar yani ölü başlar düşüp nihayet kararmış göğe baktılar

Bir süre önce bir erkek bedeninin sertçe kımıldadığı yerdeki ani boşluğun yüreklerinde yarattığı acıyı hissedip yürümeye devam eden kadınlar az değildi

Şehir kadar önem taşıyan kadın bedeninin sonunda yumuşakça değil ama çaresizce kayıp gitmesi karşısında titreyerek ilerleyen erkekler az değildi

İlk kapıya eriştiklerinde cesetler birbiri üzerine yığıldı hayatta kalanlar bir ölüler köprüsünün üzerinden geçtiler her ölü bir çapa ve kemerdi yumuşak ve acılı bir yol

Böylece şehre girdiler şafak sökerken sayım yapıp da sayıları az çıkınca ölülerini topladılar

Ağlayıp sızladıkları o kısa süre en baştaki birliği yeniden elde etmek içindi hiç olmazsa

Yaralarını deniz suyunda yıkadı. Sonra kumsala oturduklarında kumulların tepesindeki nöbetler ortalığı gözledi

Şafak vakti yaklaşırken barışın bedeli buydu ve ölüm korkusu daha insaniydi yeterince yaşamama korkusundan

Suları örten alacakaranlık çiğnenmiş ve parçalanmış yosun kokusuna bulandı ve cılız kasları beklenmedik bir güçle doldu

Neredeyse işitilmeyen kanat çırpışını bir kenara bırakırsak diyebiliriz ki sessizlik bütün ufku kuşattı ve güneşin ilk ışıkları yükselmeye başladığında derhal mutlaklaştı

Dünya bir dakika sonrasında kiraz kırmızısı bir renge bulanacaktı erkekler ve kadınlar sanki bir fırının içinde yüzüyor gibi ve ölümsüz olacaktı

İnanmakta güçlük çekeriz 1993 yılında olunduğuna ama yine de zaman budur

Fakat zincirlerinden boşalmış ve yayılmış olan umut bitmek bilmeyen ölümlerden ve kandan sonra da hayatta kalır o yüzdendir ki bu güneş kumsalda iki muharebe arasında dinlenen bir kabileye rastlar

Yoksa daha önce kimi zaman olduğu gibi kırık boynuzlarının yerinde utanç yarasıyla kaçak bir koç sürüsüne değil

Ah çekeriz içli bir sesle ah deriz keşke dostlarımın belli belirsiz birkaç kelimeyle ve alçak sesle kanla lekelenmiş dedikleri bu kumsalı katetmek zorunda kalmasaydık

Çok çok uzun zaman önce işgal altındaki bu topraklara girmiş olan ilk martı sürüsü denizin bu tarafından uçarak yaklaştığında çoktular

Sonuçta belki de hayatın bizi tanıdığına ve kimi zaman kendimizi suç ortağı hissettiğimiz aşağılanmalar içinde hiçbir şeyin yitip gitmediğine işaretler bu

Şimdi üzerimizdeki martılar yüksekte bize bakıyorlar ve bizi daha iyi seyredebilmek ve kim olduğumuza karar verebilmek için başlarını hafifçe uzatıyorlar

Bu arada güneş tansökümünden çıkarken ağır yaralı olan bizler ayağa kalkıyoruz nöbetçiler toplanalım diye bağıyorlar çünkü düşman yaklaşıyor

Şehirler birbiri ardına fethedildi yeniden ve artık başka bir adı hak eden sürüler akın etti her yerden

Kimileri karıncalar gibi ağır ağır düzlüklerden geldiler ötekiler tepelerin yamaçlarından indiler kimileri de yolu kısaltarak dağların yarı yamacından geçtiler

Ve hepsi de nehirlere bata çıka ya da saplanıp kalmış kayıklarla veyahut hızlı akıntılarla yolundan sapan sallarla yolculuk ettiler

Ve göz eriminde şehirler belirlediğinde içerdeki gelip onları karşıladılar çiçek ve ekmek getirdiler çünkü açtı talan edilmiş topraklarda yaşayanlar

Birbirlerine ıstıraplarını anlattılar ağlayarak güldüler savaş yaralarını gösterdiler sonra istilacıların yargılandığı mahkemelere gittiler ki hiç istisnasız hepsi ölüme mahkûm edilsin

Çünkü onlar ölümün efendisi işkencenin ustasıydılar ve bu nedenle bildikleri tek geçer akçeyle ödüllendirilmeliydiler

Yine de şimdi gülenlerle pek yakında ölecek oldukları için değil de yaşıyor olmanın sevinciyle ağlayanlar arasında birçok muharebe ölümlere yol açacaktı

Ey sayımın yılanları fareleri ve örümcekleri toprağa gömülürken sokaklarda koşturan bu halk bu bayraklar bu çılgınlık bu sıkılı yumruklar

Ey şehir ahalisinin başları üzerinde dolanan cıvanın soğuk gözlerini tek tek söndüren aydınlık gözler

Ve şimdi çöle gitmeli firavunların sırtına bastıkları kölelerin teriyle yaptırdığı piramidi yıkmaya

Ve taş taş sökülüp atmalı çünkü dinamit yok ama özellikle de bu işin tek tek herkes tarafından çıplak elle yapılması gerekiyor

Gerçekten de bir işimizin olması için ve insansız var olamayacakları halde insanlara hiç vaat edilmemiş her şeyin mümkün olması için şart bu

Bunun üzerine denizle hudut arasındaki insanların toprağını baştan sona süpüren güçlü bir rüzgâr çıktı

Üç gün boyunca aralıksız esen rüzgâr yangın bulutlarını ve işgalcilerin ölü et kokusunu sürükleyip götürdü

Üç gün boyunca ağaçlar sallandıysa da hiçbir yere sökülmedi çünkü bu rüzgâr sağlam bir ele denkti

Mekanik hayvanların zırhları köklerinden sökülmüş çalılar gibi düzlüğe savruldu sonra da hepsi kâbusların ve dehşetin doğduğu uzak topraklara sürüldü

Derken yağmur yağdı ve yeryüzü hemen yeşillendi güneş yükseldiğinde bile solmayan kocaman bir gökkuşağı çıktı

O ilk gece kimse uyumadı gökyüzünün siyahlığında yedi rengi daha iyi görebilmek için herkes şehirlerin dışına çıktı

Humusun başdöndürücü kokusunu saçan çayirlara diz
çöküp ağlayanlar oldu

Uzun bir iç çekişten doğmakta olan hayatın boğazı
tıkadığı bir hıçkırıktan ibaret daha önce hiç işitilmemiş esrik
ezgiyi hiç durmadan söyleyenler oldu

Yeryüzünün görünen kısmundan uzaya dek uzanan
ve yıldızlı başka bir gök oluşturan şenlik ateşleri yükseldi
kırlardan

Ve bir erkekle bir kadın otlarla gecenin arasında yürüyüp
gökkuşağının doğduğu o güzel yere yattılar

Orada soyundular ve çiğnenip kokular saçan otların
üzerinde mırıldanarak yedi rengin altında bütün gece çıplak
hayat yumağı oldular

Bu sırada gökkuşağının öteki ucu açıklarda suların dibin-
den çıktı ve şaşkınlık içindeki balıklar ışıklı sütunun etrafın-
da dönüp durdular

Berrak nehirlerin çağlayarak aktığı ve mavi dağların düz-
lüklerde dinlendiği özgür bir yeryüzüne doğdu gün

Kadınla adam şehre geri dönüp yedi renkten bir iz
bıraktılar toprağa yavaşça eriyen iz çayirların mutlak yeşi-
line karıştı

Orada iyden nemli burunlarını kaldıran gerçek hayvanlar otluyordu ağaçlar ekşi ve ağır meyveleri yüklenirken bu meyvelerin içinde sonbaharın tatlı kimyası olgunlaşıyordu

Gkkuşıağı her gece geri geldi ve bu iyiye işaretti

Yine bilinen yerler yalnızlık ve ölümün yerleri işkence-
nin santimetre kareleri kan renkleri yeryüzünün son rengine
varana dek

Yine sonsuz savaş kimileri kazanılan kimileri tevazuyla
kaybedilen ve hakkında konuşmak istenmeyen muharebeler

Yine iç çekişler bilhassa verilen son nefes ve ilk nefes
alınan ve ilklerle sonlar arasında olup bitenler bir kez daha
omza konan el bedeninin üstündeki beden

Yine bir kez olmuş olan her şey ya da çok eski adımların
izindeki bugünün adımları yine başlayan ya da yarım kalan
ve böyle devam eden hareketteki el

Yine gidiş dönüş ve şimdi iki yüksek dağ arasında karan-
lık aniden donup kalırken vücudun havada eridiği taştan bir
yükselti üzerinde yorgun bekleyiş

Şaşkın ahali hiçbir şeyin olmadığı yerde ararken bulmak
istediğini görünmez gözlerle kendi gölgesine uzaktan bakıp
gülümser buna

Ve doğmuş olan bebek ellerini gölgeye doğru uzatır
yaklaşıp hafifçe tutar dış çizgilerini fakat yoktur artık var
olmayan beden kokusu

Yine sonunda dünya dünya birkaç şey yapılmış sayılmış
hepsi değil ve bunu bilmek

Yine imkânsız kalmak ya da olmuş olmanın basit belleği

Çıkan sonuç uygun yok karanlığın altında bir şey ki
çocuk soyulmuş deri gibi kaldırsın

SONSÖZ

HAZİRANIN ON DÖRDÜ

Bu kapıyı kapatıyoruz.
Yavaşça, ağır ağır çıkıyor giysilerimiz
Kendiliğinden gibi soyunuyor tanrılar.
Biz de öyleyiz, insan olsak da.
Hiçtir bize verilen.
Konuşmuyoruz, iç çekiyoruz sadece
Çünkü zaman bakıyor bize.
Birisi senden önce inandı güneşe
Ve aya ve kuyrukluyıldıza, karanlık uzaya,
Sonsuz yıldızlara.
Şimdi ne yapacağız hep birlikte? Dünya olsa
Denizde kayık gibi ya da masada ekmek
Ya da gıcırdayan yatak.
Uzaklaşmadı zaman, gitmedi. Tanık oluyor ve istiyor.
Keskin bakışı bir soruydu zaten
Söylediğimiz ilk lafa:
Her şey.

İçindekiler

Önsöz	5
-------------	---

BELKİ ŞİİRDİRLER

İliğine Dek

İliğine Dek	15
-------------------	----

Şiir Sanatı	16
-------------------	----

Yordam	17
--------------	----

Program	18
---------------	----

"Başka Sesim Yoksa"	19
---------------------------	----

Terazi	20
--------------	----

"Kesiyorum Gölğemi"	21
---------------------------	----

Trafik Kazası	22
---------------------	----

Tahnit ya da Şiirde

İkiyüzlülük	23
-------------------	----

Akrep Burcu	24
-------------------	----

"Yürektedir Belki"	25
--------------------------	----

Hayır Deme Günü	26
-----------------------	----

Kader	27
-------------	----

Ayin	28
------------	----

Luís de Camões'e

Mezar Kitabesi	29
----------------------	----

Güç Gösterisi	30
---------------------	----

Baş Dönmesi	31
-------------------	----

Kırk Yaşında Birinin

Beylik Düşüncesi	32
------------------------	----

Bir Beylik Düşünce Daha	33
-------------------------------	----

Geçmiş, Şimdi, Gelecek	34
------------------------------	----

Gezinti	35
---------------	----

Psikanaliz	36
------------------	----

Yine Psikanaliz	37
-----------------------	----

"Ölü Lafiar Çıkmayacak

Ağzımızdan"	38
-------------------	----

Kuru Şiir	39
-----------------	----

Nasıl ve Ne Zaman	40
-------------------------	----

Akbaba Masalı	41
---------------------	----

Ökçeler	42
---------------	----

Bir Vızıltı Sadece	43
--------------------------	----

Döngü	44
-------------	----

Sirk	45
------------	----

İnatçılık	46
-----------------	----

"Keşfedecek Bir

Renk Olmalı"	47
--------------------	----

Balo Salonu	48
-------------------	----

Oşinografi	49
------------------	----

Kış Uykusu	50
------------------	----

"Yenidir Sözcükler"	51
---------------------------	----

Söz Sorunu	52
------------------	----

Küçük Kozmos	53
--------------------	----

"Yıldızla Beni"	54
-----------------------	----

Şairin Gençlik Portresi	55
-------------------------------	----

Havuz	56
-------------	----

Bilimkurgu I	57
--------------------	----

Bilimkurgu II.....	58
José'nin José'ye Mektubu.....	59
Yıldönümü	61
Romantik Vasiyetname.....	62
Önsezi	63

Ağzı Kapalı Şiir

Ağzı Kapalı Şiir	67
Sorgucular	68
Temiz Eller.....	69
136. Neşide	70
Beethoven'ı Dinlerken.....	71
İstifa.....	72
Kardeşlik.....	73
Restelo'lu Yaşlı Adamın	
Astronota Sözleri.....	74

Mitoloji

Mitoloji.....	77
Noel.....	78
Öğrenelim Tören Kuralını.....	79
Yaratılış	80
İnsanlar Öldüğünde.....	81
Müminsiz Tanrılara.....	82
"Denizin Suları Değil"	84
Yaşlı Bir Mesihe	85
Yahuda	86
Coimbra'nın Eski Katedrali	87
Sahın.....	88
"Kildensin Diyeceksiniz Bana" ..	89

Mars'ın İcadı	90
"Ufuk Yok Artık"	91

Başkalarının Aşkı

Don Juan'ın	
Cehennemdeki Kibri.....	95
Don Juan'ın	
Cehennemde Sızlanışı	96
Don Juan'ın	
Cehennemdeki Alayı	97
Dünyanı a Kadar	98
Dulcu	99
Don Quijote	100
Sancho.....	101
Juliette'ten Romeo'ya.....	102
Romeo'dan Juliette'e.....	103
West Side Story	104

Bu Köşesinde Zamanın

Kontrşan	107
Tüfek ve Çakmaktaşı	108
Bilmece.....	109
Ticaret.....	110
Bekâret	111
Kural	112
Güz	113
Bil Bakalım	114
Tarif	115
"İstemeyin Benden Gerekçe" ...	116
"Ayak Dirediğim"	117

Cetvel	118
"Sana Geri Dönüyorum, Deniz"	119
"Suya Geri Dönen Su"	120
Denizanaları	121
Kadim Tarih	122
Aşk Şiirleri Yazma!	123
"Zamanın Bu Köşesinde"	124
"Menekşeler Kaplıyor"	125
Labirent	126
Eğimli ve Sonlu Uzam	127
Kâbus	128
Afrodite	129
Nü Etüdü	131
Barışa ve Savaşa Dair	132
Keman Eşliğinde Fado	133
Gözlerin Sessizliğinde	134
Telafi	135
Bildiri	136
"Tek Bir Dua"	137
Kimya	138
Fizik	139
Mahremiyet	140
Envanter	141
Kumsal	142
Sevme Sanatı	143
Saint-André Haçı	144
Gövde-Dünya	145
Balad	146
Mendil Oyunu	148

João Roiz de Castel' Branco'nun Anısı	150
El Çabukluğu	151
Andırmak	152
Gecikmiş Sone	153
Talim	154
Seçenek	155
İskambil	156
Sürgün	157
Kurbağanın Şarkısı	158
Bir Kez Daha Meyveler, Güller Bir Kez Daha	159
Yeniden Kabul Töreni	160
Bitirip Yeniden Başlamak	161
Metafor	162
Gündoğumu	163
Takribi	164
Günbatımı	165
İntegral	166
Belagat	167
"Öğrenelim, Aşkım"	168
Benim Yerime Sen Söyle, Sessizlik	169
"Apansız Kalakalıyorum"	170
Beden	171
Yol	172
"Bir Gül Büyütüyorum"	173
"Durmuyor Çünkü Zaman"	174
Ne Olursa Olsun	175
Şarkı	177

BELKİ DE NEŞE

Luís de Camões'e Şiir	181
"Belki de"	183
İlk Şiir	184
Meyve	185
"Nerede"	186
"Sabah Hâlâ"	187
Demirci Ocağı	188
"Cehenneme, Beyler"	189
"Bir Çakıtaşı Gibi Gizli"	190
"Bu Bariz Yoksulluk"	191
"Koyunca Elimi"	192
Aşk Sözleri	193
Figüratif Manzara	194
"Çıplak Gürgenler"	195
"Uzaktan Geliyorum,	
Çok Uzaktan"	196
"Senin Gölgenin	
Olduğu Yerde"	197
Taş Kalp	198
"Yavaşça İniyorum"	199
"Düğüm, Ağ, Etrafı Çevrili"	200
"Zümrüdün Ortasında"	201
"Öyle Derin ki Sessizlik"	202
"Kaktüs Çiçeği"	203
"Kumun Parmakları"	204
Billur Zaman	205
Seyrek Yıldızlar	206
Sabah	207
Suskunluklardan Önce	208

"Siyamlı Bir İkizim Var"	209
Mesel	210
Atn Üzerinde	211
"Zihnimden Adım Adım"	213
"Dizenin Yazıldığı Yerdeyim"	215
Öpücük	216
"İlk Nesne Masadır"	217
"Ara Sıra Yaşadığımız Adada"	219
"Bu Bir İyi Niyet Kitabı"	220
Proto-Şiir	221
Yangın	223
Eseri Ateşin	224
Aynı Kafiye Değil Her Zaman	225
"Bu Benim Karanlık Yüzüm"	226
"Tuzdan İki Taş"	227
"Kırık Bir Cam Gibi"	228
"Ey Kederi Taşın"	229
"Taş Diyorum"	230
"Söylüyoruz ve	
Çekip Gidiyoruz"	231
Eski Tarza Mersiye	232
"Yanmış Bir Ruhum Var"	233
"Granit Bir Küptür Şiir"	234
"Yürüdük Suların Üzerinde"	235
"Ben Aydınlık Değilim"	236
"Olur da"	237
"Aşına Bir Hareketle"	238
"Güneş Vardı Dediler"	239
"Geldi Sonunda"	240
"Kim Zaman Dese"	241

Köprü	242
Beyaz Gece	244
"Buraya Düşen Taşın"	245
Vakit	246
"Suda ve Ateşte Oturarak"	247
Müzik	248
"Denizin Ortasında"	249
"Senin Topraktan ve Sudan Bedenin"	250
Masmavi Su	251
"Çarmlıha Gerilmiş"	252
Adak	253
Madrigal	254
Neşe	255
"Yolcuyum Senin Gövdende"	256
"Arındıran Suyum Benim"	257
"Ak mı Göğsün"	258
"Avuç Avuca"	259

1993 YILI265

SONSÖZ

Haziranın On Dördü	329
--------------------------	-----

José Saramago
bütün eserleriyle Kırmızı Kedi'de

Kabil
Bütün İsimler
İsa'ya Göre İncil
Çatıdaki Pencere
Yitik Adanın Öyküsü
Ölüm Bir Varmış Bir Yokmuş
Baltasar ile Blimunda
Filin Yolculuğu
Kopyalanmış Adam
Bilinmeyen Adanın Öyküsü
Mağara

*Hayat, sakalı nehri andıran en uzun ömürlü ihtiyarınki
de dâhil olmak üzere, ardında her zaman karanlık
suskunluklar, bir türlü küle dönmeyen harabeler, meçhul
adalar bırakır. Altmış yıl değil, akla hayale sığmayacak altı
yüz yıl daha geçse bile, bu süre adaları yaşanır kılmaya,
harabeleri kül etmeye yetmez; insan karanlıklardan
bahsetme mecburiyetinden kurtulamaz.*

Çağdaş dünya edebiyatının ölümsüz kalemlerinden
José Saramago'nun üç kitaptan oluşan *Toplu Şiirler*'i
artık Türkçede.



kirmizikedi.com
/kirmizikedikitap
/krmzikedikitap
/kirmizikedyayinevi

